

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja co-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENECE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Krik srca

Marksizem sam po sebi, kot sostav, ne pri-
znava nobene morale, ki naj bi bila brezpogojno
in nespremenljivo merilo naših dejanj. Moralni
nazori in njim odgovarjajoče ravnanje je po Marksu
samo nujen izraz gospodarskega in socialnega
ustroja vsakokratne družbe. Moralni zakoni se
ravna po gospodarskih zakonih. Buržujška druž-
ba ima buržujško moralo, proletarska se bo ravnala
po proletarski morali, ki bo odgovarjala po-
trebam in interesom proletarskega razreda. Čim
bodo zadovoljene socialne potrebe človeka in druž-
ba urejena po gospodarskih vidikih marksizma,
bodo izginili vsi moralni konflikti, ki obstajajo v
meščanski družbi. Treba je le do temelja preurediti
sostav družbe, postaviti vse človeške odnose na
kollektivistično podlago in človeka v izpremenjenih
družabnih razmerah vzgajati vseskozi v socialnem
duhu, pa bo izginilo vse zlo, bo prenehalo vsako
trpljenje in se bodo onemogočili vsi zločini, ker
bodo odstranjeni njihovi vzroki, ki so gospodar-
skega in socialnega značaja.

Protislovnost in naivnost tega nazora je na
zapadu že davnej spoznana. Vemo, da so osnovna
etična načela, ki so od gospodarskega in socialnega
položaja ter dogajanja popolnoma neodvisna, da
temeljijo v našem človečanstvu in da imajo značaj
brezpogojnih norm v vsakem času in v vseh raz-
merah. Vest kot glas božanstvenega v nas nanje
brezpogrešno opominja, če jih ne poslušamo. Vse
zunanje družabno zlo izvira iz tega, ker se krši
notranji moralni red, in vpostavitve pravega mo-
ralnega reda po večnih normah pravičnosti, brat-
ske družnosti, človeškega dostojanstva in nese-
bične samoodpovedi v blagor bližnjega, je pred-
pogoj resničnega socialnega reda. To danes ni več
prikrito niti evropskim socialistom, ki so spoznali
trhljost in nevezdržljivost materialistične dogmatike
Karla Marksa.

Ne tako ruski boljševiki, ki se z občudovanja
vredno gorečnostjo trudijo, kako bi na tem mate-
rializmu zgradili srečno družbo, v kateri bi brez
ostanka izginili vsi problemi, ki mučijo človeka
zapadne buržujške družbe kot neizprosni zahtevki
krščanske etike. In ker se kljub več ko enim deset-
letju najdoslednejšega in najintenzivnejšega pre-
ustrojanja družabnega reda v smislu kollektiviz-
ma, kakor si ga niti Marks ni mogel zamisliti
idealnejšega, ruski proletarec in proletarka prav
tako ko svojčas Dimitrij Karamasov ali njegova
Grušenka ukverjata z etičnimi konflikti med višjim
in nižjim erosom, med sebičnimi goni in zahteva-
mi skupnega blagorja, ne da bi v nazorih boljše-
viškega materializma našli zadovoljive rešitve —
si ideologi vladajočega režima v obrambo sistema
pomagajo s tem, da te krike nepokvarjenega člo-
veškega srca, ki še vedno po »starih kategorijah«
morale čuti in misli, označujejo (kakor svojčas naši
ortodoksni socialni demokrati) za »ostanke pre-
živele miselnosti minule dobe«.

S to frazo namreč končuje svoje članke o zna-
menitih kriminalnih slučajih, ki so se obravnavali
pred moskovskim sodiščem, sovjetski sodni poro-
čevalec Matvej Lieberman. Ti članki so izšli ne-
davno v obliki knjige tudi na zapadnem knjižnem
trgu. Oglejmo si nekoliko te »ostanke preživele
miselnosti«, ki še zelo globoko koreninijo v ruskih
srcah in povzročajo tragedije, kakršnih bi po mar-
ksistični ideologiji človek v komunistični državi
ne smel pričakovati.

Tu imamo na prvem mestu slučaj Sudaka in
Galine Mravine, ki je že dosegel takorekro svetov-
ni sloves. Sudak je bil delavski univerzitetni štud-
ent, ki je zapeljal svoj tovariščo Galino. Galina
je njega in njegove ter njene tovariše iz komuni-
stične mladine, kar se spolne morale tiče, sama naj-
boljše označila z besedami: »Oznanjajo popolno
svobodo spolnega občejanja. Kakšen bo zarod teh
ljudi? Očetje od razuzdanosti iztrošeni, matere od
ponovnih splavov uničene. Izročajo drug drugemu
ženske kakor blago.« V enega teh mladeničev se
je Galina zaljubila čisto v smislu starih romanov
z vso silo duše. On pa jo je samo zlorabil in po-
tem zapustil, nemeneč se za otroka. Ona bi se
rada ploda iznebila, toda državni zdravniki so še
toliko zakoreninjeni v stare nazore, da ne uvidijo,
zakaj bi se otrok ne iznosil, ko ni vendar prav
nobene socialne ali druge indikacije za prepreče-
nje rojstva. Toda zdravniki niso računali s študen-
tom, ki po rojstvu otroka noče plačati vzdržnine.
S čim ga prisiliti, ko nima pravega zaslužka? V
deležih domovih ni nobenega mesta več, Galina, ki
mora pustiti študij, zapade najbolj črni bedi kot
raznašalka časopisov. Toži zapeljivca, ga preganja
in muči z ljubosumstvom, ki ga propalca in vren-
den, dokler je on ne zadavi. Pred sodiščem izjavi,
da ni pričakoval, da se bo komunistična žena, ki
jo je užival, ne da bi jo ljubil, razkrinkala kot
malomeščanska idealistka! Sovjetsko sodišče pa, ki
kljub marksizmu ni zatrl v sebi teh istih malo-
meščanskih moralnih nazorov, obsodi Sudaka na
10 let, »ker je Sudak po svoji propagandi seksual-
ne anarhije in po lastnem zgledu razkrinjal študen-
tovski družbo in končno Mravino umoril, da ne
bi mu bilo treba plačati alimentov — torej iz niz-
kega motiva.« Mar ni v tem ločevanju nizkih in
višjih ter najvišjih motivov in v tej brezpogojni
obsodbi nizkega motiva priznanje absolutnega mo-
ralnega reda, ki velja v vsakem slučaju?

Ni pa bilo enakih nazorov, kar se tiče ero-
tičnih odnosov, drugo sodišče. Kakor znano, v sov-
jetski Rusiji zakonolomstva kot moralne krivde ni.
Če komu ni všeč, da je njegov zakonski drug za-
kon prelomil, se lahko svobodno loči brez naj-
manjših ceremonij. Toda, kakor vidimo iz Lieber-
mannovih poročil, v Rusiji še vedno živijo zakonski,
ki ne smatrajo, da bi to bila prava, človeka do-
stojna rešitev. Tu imamo boljše kvalificiranega de-
lavca, ki svojo ženo in njenega ljubimca ustrelil.

Naš kralj o napredku Jugoslavije

„Glavna skrb je namenjena socialni in gospodarski ureditvi naroda“

London, 10. marca. AA. Reuter priobčuje
izjavo Nj. Vel. kralja Aleksandra, ki jo je dal
posebnemu dopisniku Reuterja Harrisonu. Po-
ročilo Reuterjevega dopisnika se glasi:

Nj. Vel. kralj Aleksander je sprejel Reu-
terjevega dopisnika v Belgradu. Dopisnik je
bil sprejet od kralja v lepem novem dvorcu na
Dedinju, čigar gradnjo je nadziral kralj oseb-
no. Dvorec stoji na holmu, odkoder je prekra-
sen razgled na Belgrad in na kraj, kjer se zli-
vata Sava in Donava.

Nj. Vel. kralj je bil zelo zadovoljen, da
je videl pred seboj Angleža, ki govori srbohr-
vatski. Kralj je govoril odkrito, preprosto in
pričevalno o delu kraljevske vlade, o uspe-
hih tega dela in o problemih, ki jo še čakajo.
Posebno je bil navdušen nad uspehom narod-
nega edinstva in nad kulturnim in gospodar-
skim napredkom svojega naroda. Iz njegovih
besedi se jasno zrcali, da je globoko prepričan
o uspehu svojega režima. Nj. Vel. kralj je
rekel:

»V teh dveh letih so i smer i meta. Po-
porna dela rodile pozitivna dejstva v narod-
nem in državnem razvoju. To se jasno vidi in
to bo definitivno ostalo. Iz onega nerada in
opasne zmedenosti v javnem življenju je mo-
ralo priti do pomiritve s strankarskimi borbami
izzane plemenske razdraženosti in do ureditve
razmer v državi sploh. To so bile prve naloge
novega režima. Z občutkom medplemenske ena-
kosti in zaupanja je nastopil trenutek, da naš

narodni problem pravilno postavimo in rešimo.

Zakon z dne 3. oktobra 1929 o novem imenu
kraljevine in o upravni razdelitvi države na
banovine je prinesel končno rešitev teh vpra-
šanj in zgodovinski vs'op v novo dobo narod-
nega življenja. Naša tri složna plemena so do-
bila tako vse pogoje za močno nedeljivo jugo-
slovansko nacijo. S čvrstim zjedinenjem si
moremo zagotoviti mir in svobodo. Z zadovolj-
stvom morem reči, da je vse to ves narod raz-
umel in navdušeno pozdravil v celi vrsti na-
vdušenih spontanih manifestacij. Prav tako je
bilo z veliko ljubeznijo sprejeto na dan 6. ok-
tobra ganljiva izmenjava slavni srbskih pol-
kovnih zastav z novimi jugoslovanskimi. Naš
nedavni odhod v Zagreb je bil prav tako spre-
jet in se je tudi tu odločno potrdilo isto obču-
tenje in rodoljubnost ter mora biti vsakomur
jasno, da so Hrvti v Ljublji zvesti v srcu
svojemu rodnemu kralju in Jugoslaviji, ker je
t: dvoje, on in ona nerazdeljiva.

Nj. Vel. kralj je nadaljeval z močnim
glasom:

»Temu nasprotujoče trditve zlonamerno in
neprijateljsko žalijo ves narod na njegovih
najsvetejših občutkih in pomenijo klevetanje
iskrenosti njegovega rodoljubnega srca. In ven-
dar se to na žalost dogaja. Celo nekateri ugled-
ni organi javnega mnenja popuščajo lahko pred
zlonamerno izkrivljenimi dejstvi. Kakor da bi
bilo potrebno zakriti zdravi razvoj dogodkov s
potvorbami. To je brez dvoma slaba usluga
mednarodni pomiritvi in organizaciji miru.

Treba pa je priznati, da je to delo brezvestnih
ljudi, ki si iz osebnih razlogov dovoljujejo ta
težki greh od svojega naroda, ki bi mu morali
služiti, ali pa nepoklicanih svetovalcev, ki da-
jejo sumljive nasvete narodu, ki jih v svoji
gostoljubnosti trpi ponekod v svoji hiši. Vse to
pa nas ni niti trenutek odvrnilo s pravega pota.

Jugoslavija je danes pozitivna jugoslovans-
ska nacija, ki gre čvrsto naprej. Nepoklicani
svetovalci in nezaželeni nasveti nam niso po-
trebni.

Kar se tiče odnošajev kraljevine Jugosla-
vije do sosedov, smem ponoviti: Jugoslavija si
želi miru in njena politika je iskrena v službi
mednarodnega miru. Kot balkanska država si
mi že po svoji tradicionalni politiki želimo
danes mirnega in svobodnega Balkana zaradi
organizacije njegove svobode in napredka.
Nihče si iskrene ne želi od nas mirnega raz-
voja in popolne neodvisnosti ter integritete na-
šega najmlajšega sosedja kraljevine Albanije,
to niso samo naše želje, nego tudi resna poli-
tika za varnost in mir.

Naše glavne brige so zdaj namenjene so-
cialni in gospodarski ureditvi in napredku na-
šega naroda. Tu je za nas manj težko in ne-
varnosti, nego za druge, vendar so problemi
resni in jih je treba pravočasno rešiti. Odjeki
svetovne gospodarske krize segajo tudi do nas.
Moja vlada stori vse, da to odpravi. Naš opti-
mizem v tem pogledu je popolnoma veder in
gospodarsko blagostanje kraljevine mu daje
prav.

Romunsko posojilo v Franciji

Pariz, 10. marca. kk. Pogajanja za romunsko
posojilo 40 milijonov dolarjev so bila večraj kon-
čana v Banque de Paris et des Pays Bas. Kakor piše
»Journée Industrielle«, manjka samo še formalnost
podpisa. V zadnjem trenutku so se pogajanja zelo
otežila radi brzojavke guvernerja romunske na-
rodne banke, tako da bi eventualno radi tona in
vsebine te brzojavke bili lahko ogroženi celo odno-
šaji med Francijo in Rumunijo.

Pomoč vlade ponesrečenim krajem

Belgrad, 10. marca. AA. Danes od 10 do 11 do-
polodne se je vršila pod predsedstvom predsednika
ministrskega sveta in ministra za notranje zadeve
generala Živkovića seja ministrskega sveta, na ka-
teri je bil osnovan odbor za podporo od potresa
poškodovanih krajev. V odbor so bili imenovani
delegati ministrstva vojske in mornarice, ministra
za socialno politiko in narodno zdravje, ministrstva
financ, ministrstva za zgradbo in ministrstva za no-
tranje zadeve ter odbora Rdečega križa. Ta odbor
ima nalogo organizirati vse delo za delitev pod-
por, kar bo vršil v zvezi z banom vardarske bano-
vine. V to svrhu je kot prvo podporo odredil mi-
nistrski svet kredit v znesku 5 milijonov Din. Mi-

nister za finance je bil pooblaščen, da odredi vse
davčne olajšave za prizadete kraje.

Vrnitev Nj. Vel. kralja

Belgrad, 10. marca. AA. Nj. Vel. kralj se je
vrnil v spremstvu predsednika ministrskega sveta
in ministra notranjih zadev generala Petra Živko-
vića danes ob 8 v Belgrad. Na postaji so Nj. Vel.
kralja sprejeli ministri dvora Jeftić, adjutant Nj.
Vel. kralja general Stojanović in upravnik mesta
Lazarević.

Atene, 10. marca. AA. Predsednik grške re-
publike Zaimis je poslal Nj. Vel. kralju Aleksan-
dru brzojavko, v kateri izreka globoko sožalje po-
vodom potresa.

Krivic še ni zadosti

Vse duhovnike je treba izgnati

Trst, 10. marca. Pod naslovom »Kaj pravijo pri-
morski škofje« se današnji »Popolo di Trieste« bavi
s pastirskim pismom jugoslovanskih škofov radi
omejevanja verske svobode na Primorskem. »S tem,
da je »La Croix«, avtorizirano glasilo francoskega
episkopata,« meni list, »posegla v zadevo, je zopet
podan dokaz, da se Francozi in Jugoslavlani vselej
čutijo brate, ko gre za to, da se rani Italija. Slo-
venstvo in hrvaški življenj uživa v Italiji vprav pri-
viligiran položaj v cerkvenem pogledu. Med duhov-
ščino prevladuje odzgoraj navzdol v vseh škofijah v
Primorju »tutje« (!) življenj. Fašistična vlada bi bila
lahko kratkoma spodila goriškega nadškofa in
vse slovenske duhovnike! Tudi na Tržaškem je še
vse polno duhovnikov, ki jih upravljajo slovenski du-
hovniki, nekateri celo rojeni v Jugoslaviji. V srcu
Trsta še najdeš cerkve s slovensko pridigo in tudi
poreški škof Pederzoli še ni odstranil vseh hrva-
ških duhovnikov. Na Opčinah pri Trstu se daje
prednost v cerkvi slovenskemu jeziku in človeku se

zdi, da je v Rusiji, ko stopi v božji hram. Italijani
so tisti, ki jim slovenska duhovščina dela krivice,
jih žrtvuje; tujerodni duhovniki pripravljajo tudi
odecep Julijske Krajine od Italije in se delajo, ka-
kor da bi sploh ne bili v Italiji. To je resnica, ki je
v kričečem nasprotju z lažnivo okrožnico nadškofa
Bauerja. Primorski škofje morajo odgovoriti nad-
škofu Bauerju in dokazati, da se je zlagal. Odgo-
voriti mu morajo z javno listino, da bo evropsko
javno mnenje zvedelo zanjo. Ako ne, porečejo v
Zagrebu in v Parizu, da je nadškof Bauer govoril
resnico in da so jo primorski škofje potrdili s svo-
jim molkom.

Spremembe v avstr. kabinetu

Dunaj, 10. marca. Z. Za jutri je pričakovati
ostavke kmetijskega ministra dr. Thallerja. Kot
njegov naslednik se imenuje predsednik državnih
železnic Dollfuss. Na njegovo mesto pride državni
tajnik Hans Zerdik.

vlačugarskega gona. »Življenje otroka bo eno sa-
mo trpljenje,« pravi ta proletarec, ki se zaveda,
kaj je vzgoja in kaj prava vzgoja otroka zahteva:
okolisa čiste družinske ljubezni, ki ga noben Dečji
dom ne more dati. In še nešteto sličnega materiala!

Pisatelj sam, ki pričakuje kmalu popolne
zmage »novega družabnega nazora«, dejanska pod-
zvestno piše vseskozi pod vplivom »starega mo-
ralnega nazora. Ne ve nobene rešitve za nesrečne
otroke, ki izhajajo iz ločenih zakonov, ne ve, kako
brzdati socialno škodljivo pohot ali nasprotno,
kako spraviti s sveta zasmehovano »večno ljube-
zen«, ki vseeno obstoja. Vsi njegovi slučajji niso
nič drugega kakor najbolj zgovorni dokaz, da je
zvest enozakon najboljša rešitev za moža, ženo in
otroka! In vsi, ki v njegovi knjigi nastopajo, so
dokaz za resničnost Avgustinovega izreka: da je
človeška duša po svoji naravi krščanska — naj se
še tako krči in izvija!

Velik zdravniški škandal v Nemčiji

Stuttgart, 10. marca. kk. Pred kazenskim so-
diščem teče razprava proti zdravniku dr. Frideriku
Wolffu radi prestopka proti kličočemu življenju.
Ta afera sega tudi v vrste najodličnejših in naj-
uglednejših rodbin v Stuttgartu, vsega skupaj gre
za okoli 200 primerov poseganja v kličoče življe-
nje. V treh stuttgartskih ženskih klinikah so od-
pravljali plodove nosečih žensk. Socialisti pa za-
govarjajo postopanje zdravnikov. Socialnodedemo-
kratska stranka v Stuttgartu pripravlja ostre pro-
testne manifestacije proti »barbarskemu in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
njeveškemu uporabljanju zaostalega in ljudskemu
zdravju škodljivega seksualnega kazenskega pra-
va«. Škandal presega tudi že meje Württemberga,
ker se stuttgartski kompromitirani zdravniki skli-
cujejo na berlinske kapacitete, ki so tudi vršili
prepovedane operacije, med njimi zdravniki in sred-
nje

Političen pomen sporazuma med Francijo in Italijo je še negotov

Berlin, 10. marca. Nemško časopisje smatra brodogradni sporazum med Francijo in Italijo po angleškem posredovanju slejkoprej samo kot taktično potezo Italije in nekako premirje med Italijo in Francijo, medtem ko so vsa bistvena politična vprašanja med obema državama ostala slejkoprej nerešena in po nmenju nemškega časopisja tudi ni veliko upanja, da bi se rešila.

Mussolini — pravijo — je samo menjal svojo taktiko. Njegov sporazum s Francijo ni nič drugega kot strategičen umik, ki naj Anglijo in Ameriko prepriča, da je politika fašističnega režima mirljuba in da Italija v tem oziru nič ne zaostaja za g. Briandom. Italija je svojo tekmo s Francijo na morju samo odložila, tembolj ker sedanje gospodarsko stanje Italije te tekme ne dovoljuje. V bistvu bo brodogradni sporazum imel za učinek to, da bo Francija mesto dvanajst novih bojnih ladij zgradila osem, Italija pa namesto devet šest. Sporazum pomeni torej samo gotovo pristojnost.

V političnem pogledu je namen, ki ga je zasledoval Mussolini pri sporazumu s Francijo ta, da okrepi pozicijo Italije po simpatijah Anglije in Amerike, ki naj podpreta politične zahteve Italije napram Franciji. Te zahteve so slejkoprej iste; odstopitev češkega ozemlja v osrednji Afriki Italiji, desinteresanje Francije na Jugoslaviji, ki naj se prisili k sporazumu z Italijo, ugodnem za Italijo, in preprečitev propagande antisemitskih emigranov, ki ima svoj sedež v Parizu.

Paris, 10. marca. Medtem ko je nemško časopisje po brodogradnem sporazumu z Italijo deloma vznemirjeno, deloma pa mu odreka pravi politični efekt, ga »Temps« v članku, ki je očitno inspiiran od ministrstva za zunanje zadeve, zelo povzdiguje. Ta članek je seveda namenjen kritiki, ki se vedno bolj glasno oglašja proti sporazumu z Italijo v francoski javnosti sami.

»Samo tisti« — piše »Temps« — »ki so zle volje, morejo formulirati ugovore proti zblizanju med Parizom in Rimom. Kajti vsak ve, da je napetost med Francijo in Italijo, katero so nekateri iz obsojanja vrednih in ne izrečenih razlogov skušali ohranjevati in ob vsaki priliki še povečevati, zelo nevarno komplicirala vsa politična vprašanja, ki so bila na dnevnem redu. Zdaj pa se bodo odlošaji med Francijo in Italijo razvijali v novem ozračju in nihče, kdor nima slabih namenov, ne more dvomiti, da nujno brodogradni sporazum srečne perspektive za možnost generalne ureditve vseh vprašanj, ki obstojajo med Parizom in Rimom, ne da bi to bilo naperjeno v škodo kakšne druge države ali skupine držav.«

»Naj bodo partikularni interesi posameznih velebiti katerikoli, vse želijo, da se izvrši praktično delo trajne vrednosti in da se oboroženje tako na kopnem kakor na morju in v zraku omeji do meje, ki jo dovoljuje aktualno stanje sigurnosti kulturnega sveta.«

Kritika desničarskega krila pa postaja vedno

bolj ostra. »Nation«, glasilo poslanca Marina, meni, da bodo politične posledice brodogradnega sporazuma z Italijo lahko imele za Francijo še zelo fatalne posledice. List obtožuje Brianda, da igra diktatorja v najbolj življenjskih vprašanjih Francije.

„Smo tudi za politiko miru!“

Rim, 10. marca. Kk. Poslanec Polverelli, ki je Mussoliniju zelo blizu, je podal parlamentu poročilo o proračunu zunanega ministrstva, katerega končne besede so pomembna manifestacija italijanske zunanje politične volje, posebno na predvečer splošne razorožitvene konference. V tem poročilu pravi Polverelli: Italija ima kot delujoča sila, ki je ni mogoče prezreti, gotovo misijo v Evropi. Razen anglosaksonskega sveta, ki deluje povečini izven Evrope, so na kontinentu tri temeljne civilizacije: francoska, italijanska in nemška. Vse tri imajo v Evropi enako pravico do obstoja na podlagi svoje moralne enakovrednosti. Te tri civilizacije spraviti v skladnost je za službo zgodovinskega naloga. Izključiti eno od teh treh civilizacij bi pomenilo napako. Italija priznava pravico do življenja vsemu v Evropi, kar predstavlja element civilizacije. Italijanska politika stremi po cilju, ki hoče mir, pravičnost in razorožitev, pri čemer je povsem mogoče, spojit splošne evropske interese z narodnimi italijanskimi.

Baldwinov umik v indskem vprašanju

London, 10. marca. AA. Konservativni voditelj Baldwin je sklenil, da bo prepovedal udeležbo konservativnih delegatov na bodoči indijski konferenci. Odbor konservativne stranke je po daljšem posvetovanju objavil komuniké, v katerem pravi, da pozdravlja Baldwinov sklep, da se konservativna stranka ne udeležuje indijske konference, ki jo bo sklicala angleška vlada v Angliji ali drugje.

Listi izražajo svoje začudenje nad tem sklepom Baldwin, ker ni v svojem petkovem govoru omenil možnosti takega koraka. Poročajo, da je bila resolucija sprejeta na temelju poročila, ki ga je poslal Baldwin odboru konservativne stranke, v katerem izraža pomisleke glede razvoja pogajanj in političnega položaja v Indiji. Menijo, da bo Baldwin obrazložil svoje stališče do indijskega vprašanja na četrtkovni seji spodnje zbornice.

Delavski in liberalni krogi obžalujejo sklep odbora konservativne stranke ter poudarjajo važnost edinosti angleških političnih strank v vprašanju indske politike.

Seipel častni doktor prava

Dunaj, 10. marca. Akademski senat dunajskega vseučilišča je na predlog profesorkega kolegija fakultete za pravo in državne vede sklenil imenovati bivšega avstrijskega kanclerja dr. Seipela za častnega doktorja prava v priznanje njegovih zaslug na sociološkem in državnem ustavnem področju. Senat ugotavlja v svojem sklepu, da so Seiplova znanstvena dela znana tudi daleč preko avstrijskih mej in da je bivši kancler s svojim delom v Zenevi leta 1922. rešil Avstrijo popolnega političnega in finančnega razpada.

Zagrebske vesti

Zagreb, 10. marca. Z. Danes dopoldne se je vršil redni letni občni zbor hrvatske bogoslovne akademije. Občnemu zboru je predsedoval podpredsednik akademije dr. Franjo Barac. Msgr. Bujić se je opravičil, ker radi boleznih ni mogel priti na občni zbor in ker je zaposlen s sedenjem odbora za zgradnjo stolne cerkve v Splitu. Akademija je v preteklem letu redno izdajala glasilo »Bogoslovna smotra«, v katerih so izhajala bogoslovna dela. Tajnik dr. Lah je poročal med drugim, da je akademija izdala dr. Knevaldovo učno knjigo o pastoralnem bogoslovju. Biblioteka šteje razven časopisov 1032 knjig.

Zagreb, 10. marca. Z. Sročil se je zgodila v Vatiscenu nesreča. Triletni Stjepan Katusić se je igral s fižolom. En fižol mu je zašel v sapnik. Fantek se je prišel daviti. Starši so se brž odpravili s njim k zdravniku. Toda med potjo se je otrok zadušil.

Split, 10. marca. Z. Včeraj popoldne okrog 4 je v električni centrali »La Dalmatiennes« v Kraljevu prišlo do smrtne nesreče. Ob 4 popoldne je ing. Velko Bežić pregledoval električne naprave in zadol vod v napetosti 50.000 voltov. Tok ga je na mestu ubil. Zakaj se je dotaknil žice, se ne ve. Bežić je bil v podjetju že dve leti. Svoje tehnične studije je dovršil v Parizu. Bil je zelo vreden in spreten delavec.

„Kraljica Marija“ zopet v Splitu

Važen pomen nove ladje za jugoslovansko turizmo

Split, 10. marca. AA. Po 3dnevni svečanosti o priliki kretitve parnika »Kraljica Marija« se je vrnil ta največji jugoslovanski trgovski parnik s Nj. Vel. kraljico in ostalimi gosti ob 9 v splitsko luko. Preden je ladja pristala, so se poslovili od predsednika jugoslovanskega Lloyd Banaca najodličnejši zastopniki, med njimi v prvi vrsti ministri in ban Primorske banovine.

Minister za promet Radičević je imel na g. Banaca nagovor, v katerem je izrazil svojo zahvalo Jugoslovanskemu Lloyd, pozdravil njegovo delo za pospeševanje našega gospodarstva in pomorskega prometa ter želel, da doživi Jugoslovanski Lloyd poln uspeh pri svojem delu za napredek naše narodne zastave na morju.

Ko je minister za promet končal svoj govor, je pristopil k predsedniku Lloyd Banacu minister brez listnice dr. Mate D. Luković, ki je med drugim izjavil:

Mi pomorci vidimo v tem povečanju naše trgovske mornarice iste težnje naših starih pomorcev, ki jim je uspelo obvladati Jadransko in Sredozemsko morje. Kakor je v prošlosti narod čval te obale in razvijal svoje gospodarstvo na svetovnih morjih, tako upamo, da boste tudi vi z največjim samozatajevanjem in voljo vozili zastavo naše države po vsem svetu na tej poti, ki pomeni boj in življenje.

Med drugimi vašimi smotri je vaša naloga tudi ta, da pokažete vsemu svetu, da ta obala navzlic krivim aspiracijam je in ostane naša. Vaša ladja mora olajšati tujcem prihod v našo državo in dati priliko vsemu svetu videti, kako se naš narod trudi in kako z neumornim delom veča svoje blagostanje in splošni mir človeštva.

Nato je pristopil k g. Banacu ban Primorske banovine g. Ivo Tartaglia, ki se je zahvalil Jugoslovanskemu Lloyd in Banacu za užitek in gostoljubnost, ki jim ga je pripravil. Dalje je govoril:

Obenem moram priznati veliko podjetnost Jugoslovanskega Lloyd in njegov napredek, s čimer se otvarjajo novi viri gospodarstva za našo državo, posebno še za Primorsko banovino. Za prebivalstvo Primorske banovine je turizma eden izmed glavnih pogojev življenja. S turizmo morajo ti kraji doživeti lepše dni. Kar je bilo do zdaj mogoče samo s posredovanjem tujih zastav, to se bo zdaj razvijalo pod našo državno zastavo. Jugoslovanski Lloyd bo s svojo ponosno ladjo »Kraljica Marija« privabil mednarodno občinstvo v naše kraje in mu tako dal na razpolago gospodarske koristi, mednarodnemu občinstvu pa bo pokazal kulturo in narodni značaj obale in naše države. To delo zahteva od Jugoslovanskega Lloyd posebnega programa, od tega dela pa pričakujejo tudi primorski kraji napredek.

Predsednik Jugoslovanskega Lloyd g. Banac se je zahvalil s temile besedami: Gospodje ministri in gospod ban. V imenu Jugoslovanskega Lloyd se najtopleje zahvačujem za besede vzpodbude našemu stremljenju in naporu. To nam bo dalo poguma, da bomo z isto navdušenostjo, kakor smo začeli, nadaljevali delo za zgradnjo veličine našega trgovskega brodovja in njegov razvoj.

Medtem ko se je Nj. Vel. kraljica, ki je takoj šla z ladje, peljala po mestu na postajo, je velika množica ljudi prirejala frenetične ovacije. Ob 9.55 je Nj. Vel. kraljica odpotovala s posebnim vlakom iz Splita. Ostali gostje odidejo v teku dnevu.

Da dodo izraza svoji hvalečnosti nad lepim bivanjem, so gostje ladje »Kraljica Marija« zbrali med seboj vsoto 45.000 Din, za katero bodo kupili srebrno vazo, ki se bodo v njo vrezala imena vseh udeležencev tega prvega potovanja parnika. Vaza bo predana upravi Jugoslovanskega Lloyd, da jo izroči ladji »Kraljica Marija«.

Vsi udeleženci so navdušeni nad prekrasno vožnjo z ladjo in so se pristrčno poslovili od kapetana in oficirjev ladje ter predsednika Banaca. Del udeležencev je porabil to priliko, da si danes razgleda Split in njegovo okolico.

London, 10. marca. AA. Govor ministra državne brambre Grönerja v proračunskem odboru nemškega državnega zbora je imel v francoskem in angleškem časopisju silen odmev. »Echo de Paris«, »Figaro« in drugi časopisi menijo, da bo Nemčija po tem govoru zahtevala ooficijelno ustanovitev mednarodne komisije, ki bi proučila vzroke svetovne vojne. Drugi francoski časopisi priznavajo nekatere Grönerjeve argumente ter možnost, da se Francija preveč oborožuje.

Gibanje italijanskega kapitala

Milan, 10. marca. Kk. Nadzorstveni svet Snie Viscose je sklenil, reducirati kapital od 1 milijarde lir na tretjino s tem, da se nominalna vrednost delnice zmanjša od 120 na 40 lir. S tem se doseže knjižni dobiček 600 milijonov lir, ki se lahko porabi za odpise naprav, imobilij itd., katerih vključbe so znašale nazadnje 704 milijone lir. Med njimi 116 milijonov udeležb in 62 milijonov debitorjev. Sprejem tovarne za umetno svilo Varedo s kapitalom 125 milijonov se je izvršil na ta način, da sta se zamenjali po dve delnici tega podjetja v nominalni vrednosti 50 lir in s kurzno vrednostjo 21 lir za eno delnico Snie Viscose, ki je notirala včeraj na borzi 36 lir.

Mosley izključen iz del. stranke

London, 10. marca. AA. Sir Oswald Mosley je bil izključen iz delavske stranke in pozvan, da odloži poslanski mandat. Tako je sklenil izvršilni odbor delavske stranke danes popoldne, češ, da je Sir Oswald Mosley kršil strankino disciplino.

Politika - kupčija?

Nov finančni škandal v Franciji

Paris, 10. marca. Kk. Prizadevanje francoske vlade, da bi odvzela novi finančni aferi družbe Aeropostale političen značaj, je ostalo brezuspešno. Danes je nastal v Parizu slučaj Flandin, kakor je bil pred tremi meseci slučaj Peret. In če se Laval ne posreči, znebiti se svojega težko kompromitiranega finančnega ministra, lahko postane njegov kabinet tretji, ki postane v par mesecih v Franciji žrtve spletke brezvestnih kupčijskih politikov. Laval sam se nahaja v enako mučnem položaju kakor njegova prednika Tardieu in Steeg. Kakor Peret in Boret, poljedelski minister v Steegovem kabinetu, ki je postal nemogoč radi svojega verženja na žitnem trgu, se tudi Flandin krčevito oklepa vladne ladje. Kljub nevarnosti, da potegne za seboj v globine vsa posadko ladje, se ni pustil izkrcati. Še včeraj zvečer je izjavil, da on ne bo edini, če ga bo Laval pustil pasti. Tako se zdi, da so tudi v tem kabinetu še drugi ministri, katerih perilo ni čisto, in Flandin grozi s svojimi odkritji. Imenujejo se že celo

imena: mornariški minister Dumont, minister za javna dela Deligne in še nekoga tretjega ministra, ki je v isti akciji s Flandinom.

V listih, ki so do sedaj z nekaterimi izjemami molčali po naročilu Laval, so danes podrli oviro in celo zmerni listi, kakor »Paris Midi«, zahtevajo v interesu politične čistosti in državne avtoritete, da se afera Flandin nemudoma likvidira. Stališče Flandina je otežkočeno tem bolj, ker je on strmoglavil Steegov kabinet radi spekulativnih spletk kmetijskega ministra in pri tem ogorčen rohnol proti mešanju politike in kupčije. Flandin je kot pravni svetovalec družbe imel pred seboj samo en cilj: olpomoci podjetju, ki je bilo pred konkurzom, z državno pomočjo. Zato je hotel zase imeti finančno ministrstvo. Vse bi bilo dobro zanj, če ne bi bila finančna komisija v zadnjem trenutku spregledala njegovih spletk.

Družbo Aeropostale ne bodo sanirali. Njen promet se bo do izvršene likvidacije začasno vzdrževal, potem pa bo njene letalske proge prevzela država.

Brüning v težki preizkušnji

Osra borba proti centrumašem iz leve in desne

Berlin, 10. marca. Kanceler dr. Brüning se mora v zadnjem času boriti s težavami, ki jih more premagati le izredno nadarjen taktik. Ze razprava o predlogu, naj se dovoli carine prost uvoz zmrznjenega mesa, ki so ga stavili socialni demokrati in ki je potem proti želji vlade v državnem zboru prodrli, je pokazala, da se socialni demokrati ne marajo preveč vezati z Brüningom, da ne bi zgubili na popularnosti pri svojih volivcih. Gotovo iz istega razloga ne marajo socialni demokrati glasovati za odobritev nadaljnjega obroka za gradnjo oklopnice »B«. Kanceler na drugi strani vztraja pri zahtevi, da se obrok odobri. Med vladno skupino in socialnimi demokrati se pogajanja nadaljujejo.

Ker ne gre nemškim nacionalcem v računo, da bi prišlo med centrumom ter med srednjimi meščanskimi strankami na eni strani in socialnimi demokrati na drugi do pretresnega zblizanja in sodelovanja, skušajo Brüning metati polena pod noge s tem, da prihajajo na dan s »senzacionalnimi« razkritji, kako je dr. Brüning po volitvah skušal pridobiti zase skrajno desničarske stranke kakor so nemški nacionalci in hitlerjanci. Hugenberg skuša zrušiti tudi kompaktnost vlade same in spraviti ob ngled njene člane. Tako je v svojem zadnjem govoru v Lengo hotel spraviti ministra za prehrano g. Schieleja v čudno luč z očitkom, da je ta skušal vplivati na nemške nacionalce, naj glasujejo za Brüningove izjemne zakone, z iz-

mišljeno grožnjo, da bo sicer državni predsednik Hindenburg moral odstopiti.

Predsednik Hindenburg je pooblastil ministra Schieleja, da poda naslednjo izjavo: Predsednik republike se je julija 1930. pred glasovanjem o razveljavitvi izjemnih zakonov v razgovoru z menoj izjavil, da mu, v primeri, da državni zbor z glasovi nemških nacionalcev glasuje za razveljavitvi izjemnih zakonov, ostaneta na izbero samo dve možnosti: ali odstopi ali pa razpusti državni zbor. Predsednik republike me je tedaj izrecno pooblastil, da to sporočim nemškim nacionalcem in da se resno bavi s mislijo na odstop glede na pomisleke, ki jih ima proti razpustu državnega zbora, v primeru, da državni zbor razveljavi ukrepe, ki jih je on izdal in ki so za državo življenjskega pomena. Hindenburg je s tem potrdil, da je res pooblastil ministra Schieleja, naj posreduje pri nemških nacionalcih. Hugenberg je tako doživel novo blamažo.

Tudi agrarci se puntajo

Berlin, 10. marca. AA. Danes popoldne je izvršilni odbor narodne poljedelske organizacije sprejel resolucijo, ki označuje vladno poljedelsko politiko kot nezadovoljivo in zahteva pomoč za vzhodne pokrajine in zvišanje carin na uvoz poljedelskih proizvodov. Resolucija bo zelo komplicirala politični položaj, dasi vladni krogi pričakujejo, da bo državnemu kancelarju uspelo, da pomiri agrarce.

Napredovanje pri železnici

Belgrad, 10. marca. AA. S sklepom generalne direkcije državnih železnic so povišani pri železniški direkciji v Ljubljani v 1/7 Franc Randl, Matko Prosenec, Boris Hara, Franc Emil, vsi uradniki 1/8; v 1/8: Janez Golob, uradnik v 1/9; v 11/3: Bogumil Hlava, Evstahij Jošt, Janez Hrlež, Henrik Moron, Henrik Fabiani, Frančišek Hribar, Mihael Nagelschmidt, Bogumil Slobaček, Jožef Juvane, Vladimir Soršak, Ivan Čogla, vsi uradniki 11/4; v 11/4 Jožef Rupnik, Viljem Mordaj, Ivan Šopun, Miloš Erdeljnovič, Karel Kokot, vsi uradniki 11/5.

Načrt zakona o kmetijskih šolah

Belgrad, 10. marca. AA. Te dni je ministristvo za kmetijstvo razposlalo načrt zakona o srednjih in narodnih kmetijskih šolah vsem banškim upravam, poljedelskim fakultetam in strokovnim srednjim šolam v mišljenje. Istovrstno je zaprosilo vse te oblasti in institucije, da delegirajo po enega delegata v komisijo, s katero se bo minister za kmetijstvo mogel posvetovati v primeru potrebe sprememb in dopolnil tega zakonskega načrta.

Izvoz vina

Belgrad, 10. marca. AA. Po poročilu zglede postaje v Mariboru je znašal eksport vina iz dravske banovine v mesecu februarju 180.391 litrov. Od tega je šlo na Holandsko 3776 litrov, ostalo pa v Avstrijo.

Kaj se ne sme uvažati iz Rusije

Belgrad, 10. marca. AA. Na osnovi čl. 13. zakonskega načrta o splošnih carinskih tarifah je minister za finance v soglasju s predsednikom ministrskega sveta prepovedal uvoz v našo kraljevino iz Sovjetske Rusije sledečih predmetov: kleja za mizarje, amonijakove sode, natrijevega in kalijevega hidrata (kaustične sode) in kaborita. Prepoved stopa v veljavo čim se objavi v »Službenih novinah«.

Brezposelnost v Nemčiji

Berlin, 10. marca. AA. Prvič po več mesecih je brezposelnost v Nemčiji nekoliko padla. Po uradnih podatkih za konec februarja je bilo v Nemčiji 4 milijone 972 tisoč brezposelnih, to je za 19.000 manj kot 15. februarja.

Angleški vojni proračun

London, 10. marca. AA. Na današnji seji spodnje zbornice je vojni minister Shaw predložil vojni proračun za prihodnje finančno leto, ki znaša 39.900.000 funtov šterlingov in je znižan za 570.000 funtov šterlingov.

Bolezen franc. vojnega ministra

Paris, 10. marca. Kk. Vojni minister Maginot je obol el v griu. Njegovo stanje zaenkrat še ne povzroča resnih skrbí, smatra se pa, da bo morda dolga obdobja.

Zastopniki ljublj. univerze v Pragi

Izročili doktorsko diplomu predsedniku dr. Masaryku

Ljubljana, 10. marca.

Danes dopoldne se je vrnila iz Prage delegacija ljubljanske univerze, ki je izročila predsedniku češkoslovske republike dr. T. G. Masaryku častno diplomu, s katero se mu podeljuje častni doktorat filozofske fakultete na ljubljanski univerzi. Naš poročevalec je obiskal rektorja ljubljanske univerze dr. Alfreda Šerka, ki je poročal o bivanju delegacije v Pragi in obisku pri predsedniku Masaryku sledeče:

»V petek ob 6. zjutraj se je naša delegacija, v kateri je bil dekan filozofske fakultete dr. Jakob Kelemina, promotor filozofske fakultete dr. Fr. Kidrič in jaz, pripeljala v zlato Prago. Na kolodvoru nas je sprejel zastopnik ministrstva za zunanje zadeve, bivši generalni konzul dr. Resel, sedaj sekcijski šef v zunanjem ministrstvu. Po vsem prijaznem in iskrenem svidenju je dr. Resel spremljal našo delegacijo po mestu, kjer smo si ogledali najvažnejše zanimivosti. Tako smo si ogledali magistrat, kjer nas je sprejel namestnik primatorja, nadalje mestno in univerzitetno biblioteko. Povsod smo bili prisrčno sprejeti. Dr. Resel nam je večkrat zatrjeval, kako težko se je ločil od Ljubljane in da so mu časi, ki jih je preživel med nami, ostali nepozabni. Bil nam je ves čas našega bivanja po nalogu ministrstva zunanji zadev na razpolago in nas vodil po Pragi od jutra do večera.

V soboto smo odšli z našim poslanikom dr. Kramarjem na Hradčane, kjer nas je naš poslanik predstavil kancelarju prezidenta dr. Přemyslu Šamálu, nakar smo se prijavili k avdienci. Predsednik Masaryk nas je sprejel v svoji zasebni delavnici v knjižnici. Delegate je predstavil predsedniku kancelar, nakar sem jaz nagovoril predsednika s sledečimi besedami:

»Gospod prezident, za Vaše nemiljive zasluge kot znanstvenik, kot učitelj in vzgojitelj naše akademske mladine pred vojno, za Vaš neustrašen

boj za našo politično in kulturno svobodo med vojno in Vašo neomajno zvestobo do našega naroda po vojni, Vam je filozofska fakulteta Aleksandrove univerze v Ljubljani kot prvemu podelila častni doktorat filozofije. Univerzitetni svet je sklep filozofske fakultete soglasno odobril in dne 31. jan. je g. promotor prof. dr. Kidrič ob asistenci g. dekana prof. dr. Kelemine in v moji navzočnosti izvršil Vašo svečano promocijo vpricho Vašega zastopnika, opolnomočenega ministra in poslanika g. dr. Fliderja.

Izvolite gospod prezident danes ob priliki Vašega rojstnega dne, h kateremu Vam ljubljanska univerza iskreno čestita, sprejeti doktorsko diplomu univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani kot znak naše globoke hvaležnosti.

Predsednik Masaryk je sprejel diplomu, umetniško delo arh. prof. Plečnika, in se zahvalil delegatom v kratkih besedah. Ze od nekdaj je spremljal naš razvoj z veliko ljubeznijo in zanimanjem in prav tako bo še vedno v naprej sodeloval z našim narodom. Nato se je predsednik razgovarjal še s posamezniki četrte ure. Nato smo bili povabljeni na intimen obed pri predsedniku, katerega so se udeležili še zunanji minister dr. Edvard Beneš s soprogo, predsednik kancelar dr. Šamal, hčerka predsednika dr. Alice Masaryk, naš poslanik dr. Kramer in prof. dr. Murko s soprogo. Po obedu, ki je trajal do treh, se je odpeljal predsednik na svoj grad v Laneh, mi pa smo z dr. Reslom šli zopet po Pragi. V nedeljo pa nas je povabil dr. Resel na izlet na Karlov Tyn. — Po vojni sem že večkrat imel priliko obiskati Prago, vendar moram priznati, da se vsako leto naravnost z neverjetno naglo razvija. Prav nič ne bi škodovalo, če bi šli Slovenci prav tako, kakor pred vojno, zopet v šolo k bratom Čehom.

V ponedeljek dopoldne pa smo se po prisrčnem slovesu od našega poslanika dr. Resla odpeljali nazaj v Ljubljano.

Slovenski učiteljski zbor na poletovanju

v Bački in Sremu

Bačka Palanka, 8. t. m.

Kakor povsod je bilo slov. učiteljstvo tudi tu prav lepo sprejeto. Pričakovano ga je številno učiteljstvo s svojim nadzornikom in uradniki z okr. načelnikom. Palanka je najbogatejši kraj Banata. Domaćini so bili prav očividno veseli prihoda slovenskih učiteljev. Zvečer so dvorano popolnoma zasedli in mnogi niso imeli niti prostora. Koncert sam jim je zelo ugajal, saj so venomer ploskali in s tem dali priznanje naši pesmi in našemu zboru.

G. dirigentu Srečku Kumru je bil izročen od tamošnjega učiteljskega zbora srebrni pokal. Po koncertu je bila večerja in nato intimna zabava do odhoda vlaka v Vukovar. — Domaćini so bili s petjem zbora zelo presenečeni in venomer so ponavljali: »Divno! Divno! Ovakova hora još nismo čuli!«

Po noči nato so se ločili od gostoljubnih Palančanov in so prispeli v nedeljo zjutraj v Vukovar.

Vukovar, 9. t. m.

Tudi tu so bili učitelji deležni izrednega gostoljubja Vukovarčanov, ki so mnoge sprejeli pod svojo streho. Ker so se vozili po noči v dveh majhnih vozovih, so odšli takoj k počitku, da dobe nove moči za večerni nastop.

Ob 9. se je pričel koncert. Polna dvorana glasbenoalanega ljudstva je pričala o velikem zanimanju. Aplavdirani od točke do točke je rastlo razpoloženje med poslušalci kakor med pevci. Toda bilo bi potočilo vse v najlepšem redu, da ne bi v začetku tretjega dela programa nastala v dvorani in vsem Vukovaru egiptovska tema, ker so ugasnile vse luči. Nekajkrat nato je še zasvetilo in nato je ostalo temno kake pol ure. Učitelji so peli Lajevčeve in Adamičeve (Potkan ples) kompozicijo v temi. Občinstvo pa je svetilo z baterijami na oder, tako da so pevci vsaj za silo mogli videti svojega dirigenta. Ker so bile na programu še teje skladbe, se je g. dirigent opravičil, da brez luči ni mo-

goče peti. Občinstvo je vzelo to radevolje na znanje in je aplavdiralo slov. učiteljem. Da je nastala tema je kriv kratek stik. Sicer pa je zbor svoj program že izpel, izvzemši dve zadnji pesmi.

Služaj je napravil zelo mučen vtis med domaćini, ki so se venomer opravičevali, da jim je stvar zelo mučna. Toda dobra volja ni bila zmanjšana in učiteljstvo je potovalo drugi dan dalje proti — Brodu.

Fašistično četaštvo na Goriškem

Gorica, 9. marca 1931.

V nedeljo se je tu vršil občni zbor goriških prostovoljcev in »dalmatinskega« krožka. Zbora se je udeležil tudi župan Bombig, medtem ko je Tiengo pismeno sporočil svoj pristank; Dalmatince je zastopal odvetnik Miagostovich. Predsednik Graziani, ki je kmetom dobro znan iz časov svojega »idealnega« upravljanja občin v Renčah (300.000 lir primanjkljaja v občinskem proračunu!) in v Podbrdu, je v svojem poročilu slavil moč ideje, kateri se morajo umakniti osebnosti. Zapel je slavospev fašističnemu tajniku Avenantiju, »ki ga goriško prebivalstvo tako spoštuje in ljubi; on služi res ideji z gorečo strastjo, lepo in sveto je biti vojak pod tako priznanim vojskovodjo«. Nato se je govornik obrnil proti Avenantiju rekoč: »Vi ste zbrali okoli sebe ljudi, ki so bili tega najbolj vredni: skvadraste.« Predsednik se je nadalje poklonil prefektu in divizijskemu poveljniku gen. Bobbio. Omenil je še, da je moralo društvo odločno nastopiti proti tistim, ki so zvesto služili Avstriji. »Mi hočemo biti vroči, razbeljeni in pripravljeni tudi na »čisto norost«, kadar gre za to, da postane naša lepa in božanska Italija res Velika Italija.« Nekdo je nato protestiral proti pisanju nekega jugoslovanskega lista ter zatrnil, da se prostovoljci borijo za čisto idejo. Slavljenec Avenanti je bahaško poudaril, da ga je božja previdnost poslala prej v šolo v sveti Zader, da se je mogel pripraviti na mesto, ki ga zdaj zavzema v Gorici. Ne samo francoska, temveč tudi fašistična revolucija ima svoje geslo: oblast, red in prav-

nost! je zaključil Avenanti svoj govor. Končno je bil sprejet predlog, naj se italijanskemu prostovolju postavi v Gorici spomenik.

Občni zbor je bil očividno zato sklican, da se izreče zaupnica fašističnemu tajniku Avenantiju, početniku goriškega »skvadrizma«. Avenanti je takoj po svojem prihodu v Gorico organiziral skvadraste (fašistične četaše). Navlil je z njimi na uradništvo »Novega lista« in ga opustošil, pod njegovim vodstvom so prišli zopet v modo kazenski pohodi, njegova roka je vodila skvadraste, ko so vdrli med slovenskim misijonom v cerkev sv. Ignacija, on je začel sporazumno s kvestorjem Modestjem s sistematično gonjo proti slovenski duhovščini in nadškofu dr. Sedeju, gonjo, ki je dala povod za okrožnico jugoslovanskih škofov. Fašistično četaštvo je na Goriškem v polnem cvetju.

Reja srebrnodlakih lisic v Škofljici

Škofljica pri Ljubljani, 2. marca 1931.

Današnja težka gospodarska kriza nalaga vprašanja, kaj in kako, da bo bolje. Tudi Škofljica se je ugotovila, da je treba izdatne in trajne dohodke. Nekaj mesecev je od tega, ko so ustanovili »Zadrugo za rejo živali plemenite kožuhovine, v Škofljici pri Ljubljani z. z. o. z. Zadruga ima nalogo vpeljati v Slovenijo in ostali Jugoslaviji rejo živali najplemenitejše kožuhovine, predvsem rejo srebrnodlakih in modrih lisic, nercev itd., kar nudi

brez dvoma največjo rentabilnost.

Svojo farmo ima zadruga v Škofljici v gozdiču za Cominovo vilo, kjer stoji 6 kletk in vsaka meri po 40 m². Vsaka kletka je ograjena iz pletene žične mreže na 2 m visoko. Da pa se onemogoči vsak beg, je mreža 60 cm zadelana v zemljo in približno toliko na gornjem koncu pregrnjena na notranjo stran kletke. Vse kletke pa so zopet ograjene z leseno ograjo v razdalji od žične mreže za dva metra.

Za stanovanje in leglo sta v vsaki teh kletk nameščeni po dve kočici za samca in samico. V vseh šestih kletkah prebiva torej 6 parov srebrnodlakih lisic, kar predstavlja skupno vrednost Din 360.000.— ali Din 60.000.— za posamezni par.

Lisice so izvrstne plemenske živali in vrže samica tri do šest mladičev. Krmljenje je zelo enostavno in stane mesečno Din 150 do 200, seveda se zelo poceni, čim več je živali. Za hrano služi meso, goveja drobovina itd. ter tu in tam nekaj poljskih pridelkov in suhega sadja.

Reja srebrnodlakih lisic je za naše gospodarstvo, zlasti pa za posetnika zelo velikega pomena in se lahko goji v zvezi z drugim gospodarstvom. Zadruga nudi vsakemu članu udeležbo pri tej rentabilni in dobičkanosni panogi gospodarstva in s tem najugodnejšo možnost do trajnih in izdatnih dohodkov. Dan za dnem se priglajajo novi člani in že sedaj je veliko povpraševanje za odkup lisic v lastno rejo.

Deleži so primeroma jako nizki po Din 1.500 in za letos odločena članarina Din 200. za kritje naprav farme, prehrano živali in pa režijskih stroškov. Zadruga ima namen že l. 1932 začeti deliti živali med prve zadrugarje po vrstnem redu pristopa, ali odločeni par v njegovo korist dalje reje, ali ga pa prodati. Tudi hoče v doglednem času svoje delovanje razširiti po vsej deželi ali celo po vsej državi.

Kdor se zanima za to, naj se obrne na zadrugo v Škofljici, da mu pošlje pravila, prospekte in pristopnice.

Radi Turkov zamočvirjena polja

Stara pričevanja se uresničujejo - Hercegovski kmet izvršuje 300 let staro oporoko

Mostar, 7. marca.

Po zaslugi nekega doslej neznanega hercegovskega kmetiča iz Ljubuškega imamo senzacijo, ki obeta v kratkem spremeniti velik del Hercegovine. Stvar je namreč ta-le:

Imotsko-Bekijsko polje pri Ljubuškem obsega 40.000 dunumov zemlje. Na tem polju kakor tudi na Popovem polju, na Hutovem blatu in Mostarskem blatu navadno stoji voda. Zaradi tega je vedno zelo težko to zemljo obdelovati, včasih pa celo nemogoče. Ni pa bilo vedno tako. Ohranilo se je med ljudstvom ustno izročilo, da so vse te velike površine zemlje bile včasih zelo rodovitno polje, po katerem je hercegovski kmet sejati svoje žito in dobro živel na njem. To je bilo, preden so prišli v deželo Turki. Ko pa je Turke začel prodirati v Hercegovino, so se kristjani zbal, da se bo na tem najlepšem kosu hercegovske zemlje ugnezdil Turke in tukaj zgradil svoje mesto. Zato so umetno zaprli in zamašili požiralnike vodom, ki so preje napajale to rodovitno polje in se potem izgubljale v zemljo. Ko so bili požiralniki zamašeni, je nastalo tukaj močvirje in Turke se ni ugnezdil v tem koščku hercegovske domovine, čeprav je vladal Hercegovini stoletja dolgo. Tako ustno izročilo, ki še pristavlja, da se je to zgodilo pod vodstvom franjevcov, ki so dali napraviti natančen načrt nekdanjih požiralnikov. Te načrte so izročili kmetom, ki so jih potem podedovali od roda do roda kakor svojo družinsko skrivnost z namenom, ko se enkrat Turke umakne iz dežele, da zopet odpro požiralnike in tako osušimo močvirje.

Kmet Stipan Vlašič iz vasi Sovica, okraj Ljubuški, ki je sedaj star 60 let, je tudi podedoval od svojih dedov in pradedov razne knjige in papirje. In si je domislil sedaj na stara leta, da bi bilo dobro, ko bi malo pobrskal to, kar je prejel od svojih prednikov. In našel je načrt zamašenih požiralnikov. Stopil je k drugim kmetom, ki so tudi lastniki zamočvirjene zemlje ter jim rekel, da bo osušil vse polje, če mu vsak pomaga na ta način, da mu za vsak dunum svoje zemlje plača 20 Din. Kmetje so se mu sicer spočetka smejali. Ko pa je

bil mož le preveč siten, so mu vsi obljubili, da mu plačajo po 20 Din, samo da so se ga odkrižali. Nihče pa ni verjel, da bo Vlašič res kaj naredil. Vlašič pa je medtem lansko leto zaprosil kmetijsko ministrstvo v Beogradu za dovoljenje, da sme to polje osušiti s tem, da najde zamašene požiralnike. Od vlade ni zahteval nobene pomoči, edinole dovoljenje, da sme to delati. Ministrstvo je končno Vlašičevo prošnjo ugodno rešilo in Vlašič je opozoril kmete, da se bo začelo. In je začel! Imel je s seboj nekatere skice, na podlagi katerih je iskal, kje bi ležal požiralnik. Ravnal se je točno po risbi. Sedaj so kmetje videli, da gre zares in so tudi sami zgrabili za delo in Vlašiču pomagali. Kopali so dolgo in srečno. Čez nekoliko dni so že našli velike hlode in na njih slamo. Ko so vse to dvignili in spravili na površje, so videli pred seboj brezdnost. Še prej pa so vodo iz dosedanje smeri napeljali v drugo, tako da so lahko delali v suhem. Ko so kmetje zagledali pred seboj požiralnik, so bili silno veseli, najbolj pa kajpada Vlašič sam. Takoj so spustili vodo zopet v staro smer in so videli, da je gladko odtekla v požiralnik.

Po Vlašičevem načrtu pa sta na desni strani že odkritega požiralnika še dva druga, ki pa sta mnogo večja od prvega. Vlašič sedaj z vso silo dela, da bi odkril še ta dva. Kakor pravi Vlašič, voda skozi te požiralnike teče pod planinami in vasi v selo Tučeti blizu Makarske, kjer je res še dandanes opaziti usahel studenec in ostanke nekdanjega mlina.

Ni pa samo ustno ljudsko izročilo, ki govori, da so bili ti požiralniki umetno zagrajeni in zamašeni, ampak trdijo isto tudi zapiski franjeva Ivana Franice, župnika v Vrgorcu, ki je svoje zapiske pisal 22. novembra 1794 in ki jih je svojočasno objavil hercegovski frančiškanski provincijal g. dr. fra Dominik Mandić. Poleg teh dokazov pa je še drug zelo star dokaz, to je 300 let stara oporoka nekega Mate Milkota, ki je bila objavljena v nemškem jeziku l. 1896. in ki se glasi:

»Zagodd, 18. avgusta 1659. — Jaz Mate Milkota, hvaljen naj bo Bog, sem živel tukaj na zemlji 98

let. Danes vidim, da bom skoraj umrl in vrnil Bogu svojo dušo, a zemlji telo. Moja dolžnost je, preden umrem, po božji zapovedi nekaj izpovedati, kar storim v naslednji svoji oporoki na veliko korist vseh ljudstva in pričakujem, da ta velika korist (dobiček) ne bo pozabljena. Zgodilo se je, kakor sledi: Izpovedujem, da so me moji starši poslali k bratom sv. Frančiška v samostan na Prološču. Ko so bratje fratri videli, da Turki silijo na Imotsko polje in samostan, so storili naslednje: Blizu samostana je jezero na severnem podnožju brda. Iz tega jezera je tekla voda po strmeh jarku v prepad pod Lokvičico, 50 korakov od podnožja hriba. Izpovedujem, da sem po zapovedi fratrov z drugimi ljudmi nosil hrastove hlode in jih vrh prepada nalagal drugega ob drugega. Na hlode smo položili deske, proseno slamo, volovske kože in na to nasuli prst. To potrjujem in zapišem v spomin svojim naslednikom, da to mojo oporoko varujejo kakor dediščino od kolena do kolena. In ko bodo Turki nekoč zapustili polje, da to objavijo, da se potem požiralniki zopet odpro. Ko smo požiralnik zamašili, smo pobegnili v samostan v Omišu. V dolnjem delu polja so drugi krščanski bratje zamašili šest požiralnikov (navaja imena), da Turki, ko pridejo, ne bodo mogli graditi vlaš in obdelovati zemlje. To sem jaz Mate Milkota lastnorčno podpisal.

Kdo je bil Mate Milkota, ni točno znano. Nekateri pravijo, da je bil dalmatinski franjevec, toda iz oporoke bi tega ne mogli sklepati. Verjetno je, da je bil uslužben v samostanu in da se je pozneje iz Omiša vrnil v Zagodd. Navedbe v oporoki Mate Milkote soglašajo tudi z zgodovinskimi podatki. Frančiškani so res zbežali iz samostana v Prološču v samostan v Omiš l. 1645. ali 1646. Samostan v Prološču je bil nato res porušen in je od njega do danes ostal le en vodnjak. Posvetila tega samostana pa so še danes lastnina samostana v Omišu. Imena zamašenih požiralnikov se tudi resnično skladajo z imeni, ki jih navaja v svoji oporoki Mate Milkota in v svojih zapiskih fra Ivan Franica.

Iz vsega tega je jasno razvidno, da je hercegovska senzacija opravljena.

Skozi usta in grlo

v organizmu prodirajoče oku-
ževalne klice ugonobite s

Panilavin pastilami!

Požar pri Rogatcu

Rogatec, 9. marca 1931.

V noči od nedelje na ponedeljek, nekako ob 1. se je oglasila v Straži tovarniška sirena v presledkih trikrat. Marsikdo je vzdrnilo iz spanja, saj je vsak dobro vedel, kaj pomeni tulenje v tako nenavadni uri. Kmalu za tem so se čuli klici požarne brambe iz Rogatca, ki je hitela na kraj nesreče. Goreti je začela trgovina in gostilna g. Ožza na Brodu. To je onkraj Sotle na hrvaški strani. Strašni plameni so se dvigali proti nebu in divje pustošili lepo poslopje.

Ognjevarcem se je končno le posrečilo udušiti divje plamene. Lastnik trpi ogromno škodo. Podstrešje je popolnoma pogorelo — zelo je opustošeno tudi prvo nadstropje — in mnogo škoda je napravljeno v pritličju. Poslopje je bilo zidano šele pred petimi leti. Povzročena škoda je deloma krita z zavarovalnino. Velika sreča je, da je v soboto padlo nekaj snega — če ne bi se ogenj še bolj razširil — ker je v neposredni bližini kmetijska hiša — katera je krita s slamo.

Domnevajo, da je ogenj nastal vsled tega, ker so prišle iskre iz dimnika v podstrešje, kjer je bilo veliko suhega žaganja (za kurjenje peči), katero se je vnelo in povzročilo nesrečo.

To je zopet nov opomin, kako je treba biti previden, da se tako rado gorljive stvari ne smejo hraniti v bližini dimnika — ker se je že tolikokrat zgodila na ta način nesreča, da je le mala iskra zanetila in upelnila cela poslopja.

Vlomi in tatvine v Kranju

Kranj, 10. marca.

Vse kaže, da je Kranj v zadnjem času postal pravcati eldorado raznih vagabundov, tatov, vlomilcev in vsakovrstnih nevarnih elementov. Komaj so polnile govorice o tatvinah, ki so se vršile pred kakimi tremi tedni, imamo zopet opraviti s celo kopico pisanih dogodkov tatinskega udejstvovanja; kar v resnici daje misliti vsem prebivalcem še bolj pa oblastem, ki so za to, da vzdržujejo red, mir in varnost življenja ter imetja.

Gospa Modrijanova v Rožni ulici je v petek prejela znesek 800 Din v plačilo najemnine za oddana stanovanja. Denar je položila v svoj plašč, ki ga ima navadno obešeno v kuhinji. Sicer nima navade puščati denarja kar v plašču, toda topot ga je pozabila boljše shraniti, kar pa se je maščevalo. V soboto dopoldne je odšla v Ljubljano in doma je ostala le njena mati. Ta je odšla v prvo nadstropje, kjer je imela opravka z otrokom, stanovanje pa je bilo odprto. V tem se je priplazil v hišo neznanec, ki je morda sploščal misli samo beračiti, ko pa je videl, da je sam v stanovanju, se je bolj opogumil. Vzel je pod pazduho plašč gospe Modrijanove, ki ga je našel v kuhinji. V veži je pa potem ali plašč bolje otipal in našel v njem denarnico z vsebino 800 Din, ali pa je denarnica mogla sama ven padla. Zato se je rajši zadovoljil z denarjem, suknjo lepo zložil skupaj, jo v veži prislono v kot ter odjadral neznan kam. Pravijo — če so namreč videli pravega — da je bil močen in visok dedec. Orožniki zasledujejo, a dosedaj še niso nič zasledili. Vsem strankam bodi tale popis dober nauk, da naj zelo pazijo na svoja stanovanja in jih ne puščajo odprta. Je v mestu in okolici vse polno takih, ki beračijo, zraven so pa še zelo nasilni in surovi, če pa prilika nanese, pa še kradejo.

V ponedeljek je bil v Kranju tržen dan. Iz Šmartni pri Cerkljah je prišel v Kranj 35—40 letni posestnik. Imel je opravka v konzumu na Mohorjevem klancu in je svoje kolo prislono pred trgovino. Prodajalec ga je se spraševal, kako je mogel priti s kolesom v takem snegu. Medtem pa se je okrog kolesa smukal 16—17 letni fantalin, ki je imel bolj rjavkasto obleko in klobuk drap barve. Ura je bila pol desetih proč. Fanta je opazovala skozi okno služkinja g. Ahačiča, ki stanev v nasprotni hiši. Videl ga je tudi nek možki iz Strazišča. Ko je služkinja g. Ahačiča odšla v drugo sobo in se mudila tam, jo je fant s kolesom odkuril po klancu navzdol. Sled je vodila do Savskega mostu. Tam pa se je tat najbrže okrenil ali po Jelenovem klancu, ali pa po cesti proti Čirčičam. Ko je lastnik kolesa stopil iz trgovine, se je zaman oziral za kolesom. Obveržili so takoj orožniki, ko so jo ubrali za sledjo. Upanje je, da fant in kolo iztaknejo. Ker pa je fant zopet za kazens premlad, bo dobil le neznatno plačilo za svoje delo.

Danes dopoldne so vsi kranjski orožniki razen enega, odšli v Bitnje, kjer je bil snoči izvršen velik vlom.

Domžale

Posetna izprembeba. Ob Taborski cesti proti Grobljam je prodal polovico travnika posestnik in mesar g. Karel Flerin. Razdeljen je v pet stavbnih parcel. Tu si bo v kratkem postavilo pet družin svoje domove.

Smrtna žetev. V najlepši moški dobi je umrl v nedeljo jutraj mehanik državnih železnic g. Ivan Waupath. Z velikim trdom si je na Češminovem postavlil lično hišico, kjer bi živil svoj zasluženi pokoj, pa mu je smrt prekrizala račune. Na zadnji poti ga je spremlila domžalska godba, katere član je bil pokojni N. v m. p.

Anzengruberjeva narodna igra »Krivoprisežnik« je privabila v nedeljo popoldne obilo ljudstva v dvorano Društvenega doma. Igralo se je prav dobro, občinstvo je bilo zadovoljno. Igralcem vse priznanje. Dobrodelni dom bo dobil gotovo lep prispevek.

Šestdesetletni kmetijski tečaj na osnovni šoli se bliža svojemu koncu. Ta teden se vršijo zadnja predavanja. Zaključno predavanje bo imel v petek 14. t. m. okrajni načelnik g. dr. Fran Ogrin, ki bo obenem tudi tečaj zaključil.

Krašnja

Položili smo k večnemu počitku bivšega večletnega župana, gostilničarja in posestnika Franceta Udoviča, p. d. Dajčmajstra, ki je umrl v častitljivi starosti 79 let. Bolehal je okrog 20 let na revmatizmo, ki si ga je največ nakopal v službi okrajnega sluga. Zadnjih 15 let je bil večino navezan na bolniško posteljo, je pa svojo bolezen skrajno potrpežljivo prenašal. V tolažbo mu je bilo čitanje molitvenika in sv. rožni venec. V mladih letih je bil mnogo po svetu, kar mu je v poznejšem življenju bilo v veliko korist. Bil je vzoren in priden gospodar ter je ob času, ko je bil še zdrav, bila njegova gostilna v splošnem znana. Udeleževal se je takrat tudi v javnem življenju. Blad mu snomini

Ljubljana

Še nekaj novih del v Ljubljani

Ljubljana, 10. marca.

Zadnjih smo poročali o novih delih, ki jih za letos predvideva investicijski program mestne občine, kakor je določen med izrednimi potrebščinami novega proračunskega predloga za leto 1931. Pa tudi med rednim proračunom so določeni nekateri zneski za razna nova dela in investicije v Ljubljani.

Poročali smo že, da znaša proračun za mestne ceste, ulice in trge letos približno 9.816.000 dinarjev. Večina zneska gre za redno vzdrževanje sedanjih cest, tako za plače in mezdo uslužbencev in delavcev, za njihovo orodje, za pisarniške potrebine, za material itd.

Za nabavo posipalnega materiala je določen znesek 800.000 Din. V ta znesek so všteti tudi dovozni stroški na kraj potrebe. Za obrat cestnega parnega valjarja je določen znesek 80.000 Din.

Dalje bo mestna občina tudi letos obnavljala stare hodnike. Sedanji porfirni hodniki so povzročili položeni kar na pesek in se radi tega posmehni deli pogrezojo, plošče pa pokajo. Da ne nastane še večja škoda, je treba take hodnike dobro fundirati in razbite plošče nadomestiti z novimi. Letos bo mestna občina obnovila približno 1500 m² takih hodnikov. Zato bo morala nabaviti poleg peska in gramoza, ki je že vračunan pod izdatki za posipalni material še 35.000 kg cementa, dalje okoli 200 m² novih porfirnih plošč. Vse skupaj bo veljalo približno 77.000 Din. Porfirni hodniki pa so za sedanje čase predragi in neekonomični. Zato mestna občina ne bo več delala porfirnih hodnikov, temveč drugače.

Letos mora mestna občina obnoviti približno 1000 m² starih asfaltnih hodnikov. To jo bo veljalo 900.000 Din. Novih hodnikov pa mora mestna občina napraviti letno okoli 5000 m² in sicer v središču mesta, na glavnih dovodnih žilah in na najbolj prometnih cestah na periferiji. Poleg hodnikov mora mestna občina napraviti tudi 1500 m granitnih robnikov navadne vrste in 2300 m granitnih robnikov specialnih vrst, ter 30 garnitur granitnih požiralnikov. Ti hodniki in robniki bodo veljali mestno občino 496.000 Din.

Kaj bo danes

Drama: Dom osamljenih žena. Premijera. Red D.

Opera: Walkira. Red E.

Prosveta Krakovo-Trnovo XIV. prosvetni večer v Društvenem domu Karunova ul. 14 ob osmih. Predvaja se film: Tragedija kaznjena.

Nočno službo imata lekarni: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9 in dr. Piccoli, Dunajska c. 6.

Prošnja javnosti! Začetkom prihodnjega tedna nameravamo odposlati slovenski misijonarki dr. Mirjam Zalaznikovi zabojo knjig nabožne vsebine. Darovalci so nam zanjo prinesli lepo zbirko knjig, ker jih pa še manjka in ker bi radi napolnili zabojo, prosimo še ostale prijatelje misijonstva, da nam odstopijo kaj knjig (n. pr. Sv. pismo itd.), ki jih pošljejo v Indijo. Knjige je pošiljati na naslov: Misijonska pisarna v Ljubljani, Semeniška ul. 2. Prav tako sprejemamo denarne prispevke. Izmed darovalcev v zadnjem času naj omenimo: Župni urad v Glini, Hrvatska, 30 Din, Ciril Lekšan, Ormož, 120 Din, dr. Perne, Ljubljana 50 Din, župni urad Loški potok 50 Din, Povšič, Maribor, 10 Din, Minka Regul, Motnik, 10 Din, župnik Dovč, Črni vrh, 50 Din. Vsem Bog plačaj!

Vseuč. prof. dr. A. Gosar bo v sredo dne 11. t. m. ob 18. v zborniški dvorani Univerze nadaljeval svoj ciklus javnih predavanj o socioloških in ekonomskih osnovah moderne družabne reforme.

Za četrti koncert Glasbene Matice ljubljanske so že skoro vse sedeže razprodani. Na razpolago je še tu pa tam kak sedež. Ono p. n. občinstvo, ki si je sedeže preje rezerviralo, prosimo, da vstopnice dvigne še tekom današnjega dneva. V nasprotnem slučaju se bodo razprodale. Vse obiskovalce opozarjamo, da je izšla tiskana knjižica z besedilom kantate in podrobno razlago dela, ki bo v lažje razumevanje kantate izvrstno služila. Ta knjižica se dobi v predprodaji v Matični knjižarni po 4 Din komad.

P. Hugolin Sattner bo prisostvoval v četrti tek dne 12. t. m. v veliki dvorani hotela Union koncertu Glasbene Matice, na katerem se bo izvajala njegova kantata za soli, zbor in orkester: »Ojtki. Klavirski izvelek tega pomembnega dela se dobi v vseh knjižarnah. Šlane 60 Din.

Pevski zbor »Maribor« iz Maribora koncertira v Ljubljani v sredo dne 18. t. m. Izvajal bo Sattnerjev oratorij »Vnebovzetje B. D. M. c. Zborovski part izvaja društveni zbor, solisti so ga. Lovšetova, g. Živko in Neralič. Orkester bo ravnotako iz Maribora in šteje 45 mož. Oratorij dirigira regens chori mariborske stolnice g. Gašperič. Vstopnice bodo od petka dalje v Matični knjižarni.

Javna prošnja na gospoda župana. Stanovalec in davkoplačevalec, ki stanujemo na Strmi poti, se tem potom obračamo na Vas, g. župan, in Vas nadlegujemo z nujno in skromno prošnjo, trdno prepričani, da ne bo zaman. Ze nad 40 let so čistili in posipali mestni delavci Strmo pot, ki je tudi vzorna pot. Po Bog zna kakem naključju je pa letos mestno cestno nadzorstvo popolnoma pozabilo na to pot. Pot je danes tako zanevarska in niti sneg ni očistil z nje. Ze takrat, ko je padel pred zadnji sneg, smo Vas hoteli prositi, g. župan, ker ga je pa jug tako hitro vzel, smo upali, da ga ne bo več, in Vas nismo hoteli nadlegovati. Zadnji sneg pa nam je prinesel zopet tako brozgo, da jo moramo gaziti do gležnjev. Zato Vas prosimo, g. župan, da naročite cestnemu nadzorstvu, naj da očistiti pot, zakar se Vam že v naprej najlepše zahvaljujemo. Stanovalec in davkoplačevalec na Strmi poti.

Selenburgove ulice. Saj ni treba niti snega ali plundre, zadostja že skromen dež, pa je najprometnejša ulica v centru Ljubljane polna luž in jezerc, iz katerih dobivajo peči na hodnikih, skoro ob vsakem koraku brezplačen blagoslov blatne vode. Sicer je res, da vsako leto popravljajo luknje v Selenburgovi ulici, vendar bi bilo umestno, da se je tudi sedaj občina zopet spomni. Vsako minuto drvi po ulici avto ali avtobus, čigar kolesa odletavajo iz luknje v luknjo, iz luže v lužo. Pri tem pa škropijo čeli curki na desno in levo po pešcih in še naprej v izločena okna in zidove. Če že ni mogoče nastalih jam radi neugodnega vremena zabetonirati, pa naj se vsaj zasujejo; na vsak način bo neugodnost in škoda za mimoidoče manjša.

Pregled avtobusov. Pregled avtobusov iz območja uprave ljubljanske policije, ki služijo za obrtno prevažanje oseb, se bo vršil dne 23. marca 1931 v Ljubljani v garaži podjetja Triumph-Auto, Celovška cesta 38 med 9. in 12. uro dopoldne. Po-

Letos namerava mestna občina tlakovati Selenburgovo ulico s lesenimi kockami. To bo veljalo 200.000 Din. Za razširjenje raznih ulic, kakor Razlagove in Kotnikove ulice, mora mestna občina kupiti nekaj potrebnega sveta v vrednosti približno 100.000 Din.

Tudi za javne nasade bo mestna občina letos žrtvovala še več, kakor prejšnja leta, namreč znesek 876.000 Din. Samo posipalni material, to je dolomitni pesek iz Podutika, jo bo veljal 16.000 Din. Preureditev glavnega drevoreda v Tivoliju bo letos veljala 50.000 Din. Mestna občina namerava letos napraviti tudi nov rastlinjak in bo zanj žrtvovala znesek 200.000 Din. Poprava vodovoda v parku Tivoli pa bo veljala 10.000 Din.

Za razne manjše betonske in železobetonske propuste in mostičke bo mestna občina iz rednega proračuna dala 40.000 Din. Cez Gradaščico bo mestna občina dala pri »Tenent« napraviti železobetonsko bry, ki jo bo veljala 20.000 Din.

Za kanale, ponikovalnice, požiralnike in za dovršitev sedanjih cestnih kanalov bo potreben znesek 860.000 Din. Za trebljenje jarkov na Barju in Trnovem 60.000 in za napravo raznih manjših kanalov 120.000 Din.

Čiščenje mesta velja mestno občino letno okoli 1 milij. Din. Skropljen e cest pa približno pol milijona Din in odvažanje lišnih smeti 370.000 Din. Odvažanje snega pa je preračuneno za to proračunsko leto na znesek 414.000 Din. Ta postavka je seveda odvisna od vremena in v slučaju, da ni potrebe, se ta znesek odkaže za druge potrebnejše stvari, če pa je potreba večja, potem mora mestna občina pač okrniti druge proračunske postavke in žrtvovati za odvažanje snega, še več, kot je v proračunu določeno.

Merjenje mesta bo letos veljalo mestno občino 110.000 Din. Predvsem namerava mestna občina letos prenumerirati Barje, kar bo veljalo 34 tisoč Din.

Za razsvetlavo mesta plačuje mestna občina letno okoli 600.000 Din. V letošnjem proračunu je določen znesek 663.000 Din. Od tega zneska dobi električna zadruga v Spodnji Siskhi 40.000 Din, ostali znesek pa gre za plinsko razsvetljavo.

življamo one lastnike avtobusov, ki imajo sedež podjetja v ljubljanskem policijskem okolišu in slučajno niso prejeli pismenega povabila, da pridejo v omenjenem času vse svoje avtobuse komisiji v pregled, ker se jim bo sicer prepovedalo obratovati z nepregledanimi vozili. Ker se bodo avtobusi pregledali nad montažnim jarkom, morajo priti k pregledu temeljito oprani in očisti.

Z ljubljanskega trga. Cene kruha so se zvišale po vsej Ljubljani, razen pri peku Stariču v Slomškovi ulici, ki prodaja beli kruh po nižjih cenah, in sicer 4 Din za kg belega kruha in 3,50 za kg črnega, oziroma rženega kruha. Mestno tržno nadzorstvo je pred kratkim izvršilo pregled kruha in moke vseh ljubljanskih pekarn. Pregled je ugotovil, da niti v kruhu niti v moki ni nikakih neprimernih sestavin. Mestno tržno nadzorstvo je ovadilo sodišču 4 mekarice radi potvorbe mleka, ki so prodajale tako močno posneto mleko, da ni vsebovalo več zakonito predpisane odstotka maščobe. Zakoniti predpis zahteva, da ima mleko vsaj 2,2% maščobe, predpis mestnega tržnega urada pa z ozirom na krajevne razmere in stanje živinoreje zahteva 3% maščobe. Mleko ovadenih mekaric pa je vsebovalo komaj 1% do 1,6% maščobe. Prav tako je mestno tržno nadzorstvo prepovedalo prodajo vrtnic po lokalih, ker se večinoma prodaja tam neprimerno in slabše blago, s čemer se varajo kupci, ki mislijo, da so kupili pravilno cepljene rože. Iz istega razloga je prepovedalo prodajo semen ekotičnih rož. Za vse konsumente nadvse važen sklep tržnega odseda je pa predpis, da morajo vsi mesarji imeti na vidnem mestu označene tiskane cene mesa brez priklade kosti in hkrati še cene mesa z ugotovljenim odstotkom priklade kosti k mesu. Tako bo vsak konsument vedel, da čem mora plačati meso brez kosti ali pa meso s kostmi in koliko kosti bo dobil.

Kako nastanejo rastline? O tem bo v sredo zvečer ob 19 predaval g. univ. profesor dr. Fr. Jesenko v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi ter tako spopolnil svoje zanimivo predavanje, ki je z njim minuli petek zvečer zaključil tretjo serijo predavanj podružnice sadjarskega in vrtnarskega društva. Opozarjamo, da je vstop k vsem predavanjem tega agilnega društva tudi za nečlane prost.

Padeč po stopnicah. 73 letnemu strojarju v Pollakovih tovarni Ivanu Podlipcu se je včeraj jutraj pripetila težja nesreča. Padel je po stopnicah tako nesrečno, da si je polomil rebra. Najprej so ga prenesli na dom, na Sv. Petra c. 47, nakar je prišel ponj reševalni avto in ga prepeljal v bolnišnico.

Poleno priletelo v glavo. Nesreča se je včeraj dopoldne pripetila 40 letnemu kurjaču strojnih tovarni in livarn Martinu Zaletlu. Ta je v tovarni žagal drva na cirkularki, od katere je odletelo debelo poleno in zadelo Zaletla v glavo. Zaletel je dobil hude poškodbe na glavi in obrazu. Reševalni avto ga je pripeljal v bolnišnico.

Preprečen vlom. V pisarno trgovca z vinom g. Petra Podborskega na Celovški cesti št. 34 je te dni poskušal vlomiti neznan tat. G. Podborske je dopoldne ravno prišel v pisarno in tam zagledal nekega moškega, ki je v rokah držal električno svetilko. Podborske je naglo skočil iz pisarne in hitro zapri vrata ter odšel po stražnika. Vlomilec pa stražnika seveda ni čakal in je med tem že izginil. Najbrže je bilo vlomilec še več, pa jih je g. Podborske s svojim nepričakovanim prihodom preplašil. V pisarno so vdrl s ponarejenimi ključi. Odneli niso nič.

Tatvina obleke. Menda najbolj izpostavljeni malim tatvinam so razni hlapci, v katerih hlevih radi prenočujejo sumljivi poteptuhi. Eden od teh poteptuhov je te dni ukradel hlapcu Stefanu Pozniču iz nezaklenjenega hleva 500 Din vredno modro obleko.

Moste pri Liubliani

Salezijanski mladinski dom je dobil svojega hišnega zdravnika v osebi gosp. dr. Žigona. Vsi dečki, ki so vpisani v Salezijanski mladinski dom, kakor tudi vsi člani Fantovskega krožka bodo imeli zdravniško pomoč zastonj. Gosp. dr. Žigon bo ordiniral vsako sredo (počeni od danes) od 2 do 4 popoldne v Salezijanskem mladinskem domu; v nujnih slučajih bo na razpolago na svojem stanovanju v Klunovi ulici, za težje bolezni pa pojde tudi na dom.

Poizvedovanje

Grlica je ušla na Sv. Petra cesti. Kdor bi jo ujel, naj jo prinese na stojnico g. Marije Koščak poleg Zmajskega mostu.

Rakek

Vzgojno delo med ljudstvom. Letošnji predpust bo našim občanom ostal v prijetnem spominu. Ni bilo sicer tistega, za ta čas skoro oblatnega veseljačenja, pač pa se je vse posvetilo složnemu skupnemu izobraževalnemu delu. Med drugim je prednjačil od okrajnega načelstva odredni kmetijski tečaj, ki se da — tako za naše kmetovalce, kakor tudi za vse občane, ki so sledili neprisluseno z največjo pozornostjo nad vse lepim, strokovnjakim, vspodbudnim in poljudnim predavanjem — primerjati s srednjo šolo za naš kmetijski stan. Od 20. januarja do 6. marca so občani posekali osnovno šolo na Uncu. Pri 17 predavanjih, trajajočih vedno nad dve uri, je bilo vsakokrat navzočih povprečno do 80 Unčanov — Ivanieselcev — Slivčanov in Rakovcev — največ zrelih, starejših možgospodarjev, potem ukaželjnih fantov, pa tudi naših vestnih gospodinj in deklet. Okrajni kmetijski referent g. Pečovnik je prikrilil nase vse poslušalce že pri otvoritvi tečaja, da mu je vse sledilo z vedno naraščajočim zanimanjem in zaupanjem v razgovorih o živinoreji — poljedelstvu — travnistvu — svinjereji — kokošjereji in sadjarstvu. O čebelarstvu je govoril in vzbudil za to panogo zanimanje s svojimi temeljitimi izvajani g. Rojc, učitelj meščanske šole na Rakeku, a šolski upravitelj g. Kenič je opozoril čebelarje, da je on kakor tudi g. Rojc že takoj v spomladanskem času na razpolago za praktični pouk v čebelnjaku. Živnozdravništvo je predaval okrajni živnozdravnik g. Primic, o zložbi zemljišč pa g. inspektor Pokorn od banke uprave. Vsem predavateljem, posebno pa g. okr. načelniku se je ob sklepu tečaja zahvalil za njegovo vneto skrb za ljudstvo predsednik kmetijskega odbora g. Puntar Ivan. S tem je bil letošnji povsem uspehi tečaj zaključen.

Grosuplje

Tukaj je v nedeljo, 8. t. m. popoldne in zvečer gostovalo Prostovoljno gasilno društvo iz Šmarja na Dol. s krasno Raupach-Robidovo igro »Mlinar in njegova hčica. Igra je bila res zelo dobro podana; skoro vse osebe so svojo vlogo rešile kar najbolje — nekatere izmed njih naravnost odlično, kar si lahko štejejo v čast kot podeželski diletantski igralci. Moralni uspeh je bil torej zagotovljen. — Tem slabši pa je bil finančni uspeh: komaj bo za stroške. Ne bomo raziskovali, kje tiči temu vzrok, vendar pa bi bilo dobro in koristno staviti na občinstvo nekaj pripomb (oz. vprašanj) z ozirom na to. Da je bilo tako malo gledalcev (posebno pri večernih predstavah, h kateri navadno bolj pridejo domačini, ki so se pa zelo malo udeležili), gotovo ni toliko kriva denarna kriza. Saj se je videlo, kateri ljudje so bili pri predstavah: tisti, ki res razumejo požrtvovalno delo gasilstva; mnogo ljudi iz »prvih in boljših« vrst pa, ki bi dosti lažje plačali vstopnico kot marsikateri izmed navzočih pri predstavah, ni bilo videti.

Mirna

Smrtna kosa. V ponedeljek, 9. t. m. je v ljubljanski bolnišnici umrl Janez Kolenc, vulgo Klobčarjev Janez na Mirni. Pred leti je med mnogimi tudi pokojni Janez zapustil dom in šel v Kanado po srečo, katere pa ni našel. Mesto denarja je prinesel domov kal bolezn, radi katere je moral v prerani grob.

Kmetijski tečaj, ki je trajal šest tednov in so se ga pridno udeleževali, je bil v nedeljo, 8. t. m. ob veliki udeležbi tečajnikov in predavateljev ob navzočnosti g. okr. načelnika, kmetijskega referenta in g. ravnatelja kmetijske šole na Grmu zaključen. Naj bi rodil veliko uspehov.

Kočevje

V pisarni cestnega odbora v Kočevju bo dne 22. marca ob 9 javna ustnena dražba (zmanjševalna) za dobavo vožnje gramoza za ceste: Kočevje—Koprivnik, Kočevje—Zelje in Stara cerkev—Gorenje. Natančneje zvedo interesi pri načelniku cestnega odbora. Sprejemajo se tudi pismene ponudbe do 21. marca. Ponudbe je opremiti s kolkom 100 Din.

V uradnih prostorih davčne uprave v Kočevju je od 10. do 17. marca razgrnjen razpored o neposrednih davkih.

Ptui

Krušne cene. Po posvetovanju z mestnim načelstvom so ptujski peki s 1. januarjem zvižali cene kruha. Sredi feruarja so cene kar naenkrat spet poskočile na prejšnjo višino. Občinskim odborikom ta kršitev medsebojnega dogovora ni bila po volji in so se pritožili. Celu na zadnji občinski seji se je o tem govorilo. Po sejem sklepu je moralo mestno načelstvo poklicati peke na o-govor. V Ptuj so cene povišali zato, ker so jih v Ljubljani in drugod. Tako so odgovorili zastopniki pekovske obrti. Pa so rekli, da bodo cene spet stare, to se pravi, nižjane. Vsak ima nerad posla s sodnijo. Beli kruh bo po 4 Din, črni po Din 3,50 za kilogram. V interesu mojstrov in kupovalcev je, da slednji javijo event. nepravilnost, mesto da zahrbtno godrnjajo, čisto brez vzroka.

Tehnična sekcija v Ptuj je bila prepotrebna ustanova. To se vidi zlasti sedaj, ko je ni več. Njena ukinitve se čuti neugodno. Dela je v velikem ptujskem okraju izredno mnogo. Treba je graditi nove ceste in stare popravljati. Posebno vprašanje, ki da misli, je regulacija Pesnice, in Dravinje, potokov Grajene, Rogoznice in Polskave ter drugih hudournikov. Postaviti bo treba nekaj večjih mostov. Za vse to je treba tehničnega izvedenca, ki bi najlaže vršil svoje delo, če bi stanoval na licu mesta, to se pravi v Ptuj. Voziti se iz Ljubljane ali iz Maribora je zamudno; včasih tudi ni mogoče priti. Omenjena sekcija pa bo nujno potrebna, zlasti če se bo res zgradil veliki most čez Dravo v Ptuj in če se bo popravil veliki leseni most čez Dravo na Borlu.

Za železnico Ptuj—Rogatec, ki se je prevzela v državni načrt, je veliko zanimanja tudi na sednjem Bregu. Na zadnji občinski seji so govorili o njej, ker bo velike gospodarske važnosti za ves ptujski okraj. V njegovem interesu je, da ta trasa zmagaa nad ono, ki bi imela črto Pragersko—Majšperg—Rogatec.

Lastnikom vozil za prevažanje oseb in tovarov je namenjen oglas na občinski uradni deski. V svrhu registriranja pri občini in radi tablice mora lastnik do 30. marca prijaviti občini svoje vozilo razen motornih. Vozniki morajo do tega časa dobiti predpisano dovoljenje.

Naše dijaštvo

»Cirilsko društvo ljubljani, bogoslovcev« je na rednem občnem zboru dne 9. marca 1931 izvolilo za letni semester 1931 naslednji odbor: predsednik Kunstelj Nace; podpredsednik lenuk Janez; tajnik Dolšina Ivan; blagajnik Stopor Tone; knjižničar Pirnat Janko; čitalničar Oražben Zane. — Vsa bratska društva prosimo, da blagovolijo vzeti izvolitev odbora na znanje.

Dnevna kronika

Koledar

Sreda, 11. marca: Sredpostna sredo; Sofronij, škof; Krištof M.; Eulogij. — Zadnji krajec ob 6.15. Herschel napoveduje sneg.

Novi grobovi

† Radeče pri Zidanem mostu. V celjski bolnišnici je umrl 10. marca tukajšnji šolski upravitelj gosp. Vladimir P. o. z. r., star 42 let. Blag mu spomin! Preostali naša sožalje!

† Gorje pri Bledu. Umrl je v najlepši moški dobi 46 let Franc Jan, posestnik v Mavkušu, član obč. odbora, kr. šol. odbora, predsednik žirijorejske zadruge itd. Zapušta ženo in 3 otroke. Naj počiva v miru!

† V Grahovem ob Bači v Julijski Krajini je umrla v najlepši dobi svojega življenja Nana Brišarjeva iz ugledne Brišarjeve rodbine in hčerka nedavno umrle matere gostilničarke Franciške Brišar. Blagi pokojnik! Časten spomin, težko prizadetim naša najljubše sožalje!

Osebnosti

— Poroka. V nedeljo se je poročil na Viču pri Ljubljani g. Slavko Devetak, davčni kontrolor v Laskem, z gđc. Marijo Zemljic, knjigovodkinjo.

— Imenovanje. Za okrajnega veterinarskega pristava v 8/1 v Kranju je imenovan Janko Bedenk, veterinarski pristav v 9/1.

— Iz vojaške službe. Po službeni potrebi so odrejani med drugimi za pobočnika 1. polka trdnjavskega topništva topniški kapetan II. razreda Otokar Sterleček; za vršilca dolžnosti poveljnika 3. čete 7. pešpolka pehovni poročnik Dragotin Solari; za blaginjskega 11. topniškega polka intendant-ski podporočnik Oskar Ostojic in na službo v štab 23. pešpolka peh. kapetan II. razreda Branimir Rukavina.

Ostale vesti

— Euharistični kongres se bo vršil 15. avgusta v Križevcih na Hrvaškem pod pokroviteljstvom grško-katoliške škola dr. Njardija. Za predsednika pripravljalnega odbora je bil izvoljen proš grško-katoliške škofije dr. Šajatović, za podpredsednika pa odvetnik dr. Bičanič.

— Netečaj. Pehotna podčastniška šola »Kralja Aleksandra I.« v Belgradu, dalje pehotna podčastniška šola »Prestolonaslednika Petra« v Bileci (Hercegovina) in IV. pehotna podčastniška šola »Kraljice Marije« v Zagrebu bodo sprejele s 1. majem t. l. večje število gojencev iz meštanstva. Kandidati morajo biti naši državljani in ne smejo biti mlajši od 17. in ne starejši od 21. let. Ostali pogoji za sprejem so razvidni iz službenega vojnega lista št. 10 od letos, ki je na razpolago pri pristojnem poveljstvu vojnega okrožja in na vseh orožniških postojah.

— Prvo potovanje »Princa Andreja«. Včeraj je prvič priplul v šibeniško luko prekoceanski parnik Dubrovačke paroplovne družbe »Princ Andrej«, ki bo v Šibeniku naložil 10.000 kubičnih metrov gradbenega lesa za Buenos Aires. To bo njegovo prvo potovanje iz Jugoslavije v inozemstvo.

— Tobačni ekstrakt. Bančna uprava je preko okrajnih kmetijskih referentov obvestila interese v dravski banovini o odloku finančnega ministrstva, ki ž njim odreja, da ostanje do drugega sklepa odbora monopolne uprave cene tobacnega ekstrakta neizpremenjene kakor v prejšnjih treh letih in da velja kilogram ekstrakta v sodčkih 5 Din, v vrčih pa 6 Din. Posoda je brezplačna. Tobačni ekstrakt bodo prodajale tobakne tovarne v Ljubljani, Nišu in Sarajevu, dalje monopolna skladišča v Belgradu, Zagrebu, Novem Sadu, Skoplju in Dubrovniku. Ekstrakt se oddaja neposredno poljedelcem in poljedelskim ustanovam.

— Nesreča pri padcu. V vasi Zapotokih pri Ribnici se je včeraj ponesrečil 17letni sin hišarice Ivan Starec. Bil je priplaval v ljubljansko bolnišnico.

— Medved. Po Dolenjskem je padlo okrog četrta metra novega snega. Sneg je prignal na Kočevskem dva medveda v bližino človeških bivališč, na Notranjskem pa enega volka.

— Izmisli roparski napad. Pred dnevi smo poročali o roparskem umoru Špura, nameščenca tvrdke Ogrizek v Osijeku, katerega sta dva neznanca na cesti ustrelila in mu vzela 2000 Din. Tri dni kasneje so našli na cesti nezvestnega mlekarija Dodoša. Prepeljali so ga v bolnišnico v Osijek, kjer je izjavil, da kupuje po vaseh mleko za mlekarno in da so ga neznanca na cesti napadli in mu vzeli 2140 Din, katere je dobil od tvrdke Merkur za nakup mleka. Obisti so uvedle preiskavo, ker so mislile, da gre za iste zločince kakor pri Špuru. Orožniki so pa ugotovili, da je Dodoš napad fingiral in se sam na več krajih z nožem ranil. Dodoš je po daljšem obotavljanju to priznal in dejal, da ima dolgove, katere je hotel s tem denarjem plačati.

— Volkovi so se pojavili v okolici Dugačice na Hrvaškem. Mlekariji, ki so prišli v Dugačice, so pripovedovali, da so med potjo našli psa in več ovac, katere so raztrgali volkovi. Nekaj volkov so mlekariji zalotili še pri delu in jih razpodeli.

— Tata je ustrelil. V vasi Obrovcu pri Novem Sadu je kmet Lenc opazil, da mu nekdo kraje živež in koruzo. Sumil je nekega Vladimirja Josipova. Eno preteklih noči je začel nekaj sumljivega. Šel je ven in je v škrbini zapazil tata, ki ga je napadel s polenom in nato zbežal. Lenc je

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA.

Začetek ob 20.

Sreda, 11. marca: DOM OSAMELIH ŽENA. Premijera. Red D.

Četrtek, 12. marca: Zaprti.

Petek, 13. marca: »GLAVNI DOBITEK«. Red C.

OPERA.

Začetek ob 20.

Sreda, 11. marca: Walkira. Red E.

Četrtek, 12. marca: Zaprti.

Petek, 13. marca: »CAVALLERIA RUSTICA«.

»GLUMACI«. Gostuje tenorist Masak iz Prage. Izven.

Iz društvene filonije

Prosveta Krakovo-Trnovo v Ljubljani sporoča vsem članom in obiskovalcem prosvetnih večerov, da se vrši XIV. redni prosvetni večer drevi ob osmih v društvenem domu. Na sporedu je predvajanje filma: Tragedija kaznjajca. Začetek točno ob osmih. Vstopnina običajna. Vljudo vabimo — odbor.

Običajni zbor »Gospojnega društva krščanske ljubiteljske sv. Vinc. Pavel« bo dne 23. marca t. l. popoldne ob štirih, v društvenih prostorih, Poljanska cesta št. 16 z običajnim dnevnim redom. K obilni udeležbi vabi odbor.

Rabite li sredstvo za čiščenje?

Vzemite zvečer 2—3 Artin-dražeje in zoda-
daj jutraj boste
meli
norhalno
blago
izpraznenje

Vsebinska škatljica po Din 8— zadostuje za 4—6 krat. Dobi se v vseh lekarnah

s puško ustrelil za njim in ga zadel v ledja. Tat je dobil tako težko poškodbo, da je kmalu nato umrl. Lenc je v njem res spoznal Vladimirja Josipova.

— V pijanosti zmrznila. 29letna kmetica Marija Brgles iz vasi Svibovec na Hrvaškem, mati treh otrok, je bila zelo vdana pijači. Preteklo soboto je prišla v Varaždin nakupovat. Ko je vse opravila, je obiskala več gostin in odšla okrog petih popoldne pijana proti domu. Med potjo se je naslonila na drevo in zaspala. Drugi dan so jo ljudje našli zmrznjeno.

— Očeta je ubil. V vasi Bač v Donavski banovini je se odigrala krvava družinska žaloigra. Neki Franjo Jerkovič, ki se je pred 25 leti izselil v Ameriko, se dolgo vrsto let ni nič javil svoji družini in ji tudi ni poslal nobene podpore. Šele zadnja leta je poslal nekaj denarja. Te dni se je vrnil iz Amerike in zahteval od svoje žene denar, ki ga ji je poslal, nazaj. Prišlo je do prepira in končno je postal Jerkovič nasilen. Na materino vpitje je prihitel mlajši sin, vrgel očeta na tla in toliko časa tolkel po njem, da je izdihnil. Mater in sina so zaprli.

— Radi smrti brata skočila v Savo. V pone-deljek popoldne je v Zagrebu skočila z mosta v Savo mlada deklica. Ljudem se je posrečilo, da so jo rešili. Prepeljali so jo na policijsko stražnico, kjer je izjavila, da se piše N. M. in je stara 13 let. Deloma vsled mraza, deloma vsled strahu je deklica komaj govorila in povedala samo toliko, da si je hotela končati življenje, ker je po bratovi smrti ostala sama na svetu.

Osnutki ženitnega prava v Jugoslaviji

Predavanje Bogoslovne akademije

V torek zvečer je predaval v »Alojzijeviski« g. docent dr. Alojzij Odar o res aktualnem problemu: »Osnutki ženitnega prava v Jugoslaviji«.

Predavanja se je udeležilo odlično občinstvo, zlasti so bili zastopniki pravniških krogov.

Glavne misli tega zanimivega referata so bile sledeče:

Med najbolj kočljive probleme, ki jih bo morala rešiti naša državna zakonodaja, spada ure-ditev zakonskega prava. Težkoče izvirajo od treh strani: zakon in njegovo pravo sta točki, kjer se srečata religija in država; naša država pa je v verskem oziru zelo mešana; naše dedovanje zakonsko pravo je pokrajinsko diferencirano. Radi pomani-kljivih predpisov se množe slučajji prestopa v drugo religijo zgolj iz namena, da more spolna strast zlo-rabiti zakon.

Načelno more država na dva načina urediti za-konske zadeve. Prvi je v tem, da država prizna po verskem pravu take priznane religije, ki smatra zakon za versko zadevo, sklenjenemu zakonu civil-ne učink; drugi pa je ta, da izdela država lastno zakonsko pravo za pripadnike vseh religij. Če se postavi država na stališče lastnega zakonskega prava za pristaje vseh konfesij, so močnejši z ozirom na formo, v kateri naj bi se zakon sklepal, nasled-nje varijante: obvezna verska poroka z zasilno civilno za pripadnike priznanih konfesij, fakultativna civilna poroka in obvezno civilna poroka.

Dejansko se gibljejo osnutki zakonskega prava pri nas v naslednjih štirih smereh: 1. država prizna civilne učinke zakonu, ki je sklenjen po verskem pravu take priznane religije, ki smatra zakon za versko zadevo (verska anketa leta 1921, Ruspi-

»Novol« Podpisana prodajalna obvešča časti-te gospode katehete, da je prešla veliko izbiro novih ljubkih slik za prvo sv. obhajilo. Cene zelo nizke po 2, 3 in 4 Din. Blagovolite si jih ogledati v Prodajalni KTD (H. Nikman) v Ljubljani.

— Tistim, ki imajo vrtove. Kmalu se bo začelo delo po domačih vrtovih. Vsak bi rad imel najlepši vrt, hkrati pa naj bi bil tudi najbolj strokovnjsko obdelan, urejen in okrašen. Zda je čas natančno premisliti, kaj in kako bo treba na pom-lad z domačim vrtom. A kdo neki naj svetuje in vodi pri urejevanju, pri obdelovanju in pri vseh drugih tako važnih stvareh, ki se tičejo vrta? — Enega zanesljivega in preizkušenega vodnika in svetnika Vam moremo priporočiti: M. Humeke. Njegova praktična pojasnila, ponazorjena s 102 po-dobami in 2 barvnimi slikami v knjigi »Domači vrt«, ki je nedavno izšla v drugi, predelani in po-množeni izdaji, Vas ne puste nikdar na cedilo, vse kar potrebujete, najdete v njih, — kratka, idealna knjiga, ki jo mora imeti vedno pri roki vsak po-sestnik domačega vrta, velikega ali malega, kakaj vsakemu pride prav. Cena broširanemu izvodu je Din 42.—, v polno platno vezanemu Din 54.— (brez poštnine). — Naročite nemudoma pri založ-nici Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— Družabni večer T. govski društva »Mer-kur« v Ljubljani bo drevi ob 21 v restavracijskih prostorih »Zvezde«. V ciklu predavanj »Ljud-ska univerza« pride »a vrsto predavanje o zanimi-vem predmetu »O pomorski organizaciji«. O tem predmetu izpregovori hon. univ. profesor gosp. dr. L. Böhm. Gospod predavatelj je v naši javnosti znan in priljubljen govornik, ki se bo v tem svo-jem predavanju pečal z zanimivimi in aktualnimi vprašanji, ki so v zvezi s pomorsko organizacijo. Ti problemi so pri nas še malo znani in ustrezne pre-davanje pereči potrebi. Vsop je brezplačen. Gostje so dobrodošli.

— Kraški teran, gorški bric dobite vedno v gostilni Črnečevi (s Sv. Gore pri Gorici), Za-greb, Radičeva ulica 1 (na dvorišču) tik Jelaci-čevega trga. Priporočamo se vsem Slovincem, ki potujejo v Zagreb.

— Nosečim ženam in mladim materam pripomore naravna »Franz-Josef«-grenčica do urejenega delovanja želodca in črev. Glavni zastopniki novodobnega ženskega zdravilstva so preizkusili »Franz-Josef«-vodo v premno-gih slučajih kot brezizjemno naglo, zanesljivo in brez bolečin učinkujoče sredstvo. Franz-Josef-grenčica se dobiva v lekarnah, drogeri-jah in specerijskih trgovinah.

ni); 2. fakultativni civilni zakon (Kušej, Marič, Sla-dovič, Troicki); 3. obvezni civilni zakon (resolucija II. pravniškega kongresa v Ljubljani, Tomac, An-drijevič, Galić); 4. državno zakonsko pravo z ob-vezno versko obliko sklepanja, ki boji temperirana z zasilno civilno (Arandjelović, novi Mitrovičev načrt).

Vse pomembnejše v državi priznane religije si prilastajo matrimonialno zakonodajo. Najbolj precizirano stališče zavzema katoliška cerkev. Po nje-nem dogmatičnem nauku je zakon med kristjani nujno zakrament. Stvarno razlikovanje med pogod-bo in zakramentom v zakonu so papeži ponovno obdodili. Civilnih zakonovih učinkov ni mogoče istoveliti z zakonsko pogodbo samo. Odtod sledi logično, da spada matrimonialna zakonodaja v cerkveno kompetenco. Judje, protestanti in celo pravo-slavna cerkev ne zavzemajo napram zakonu tako določnega stališča kot katoliška cerkev.

Pretežni del naše literature zagovarja civilni zakon. Za časa vidovdanske ustave so izhajali za-govorniki civilnega zakona iz njenega 12. in 28. člena. Ustavna določila so bila nejasna. Glavni ar-gument zagovornikov civilnega prava je državljanska enakopravnost. Toda tudi paritetna država mora prepustiti verske zadeve posameznim religij-am; zato ne more biti ob verskem zakonskem pravu kršena državljanska enakopravnost, ker sma-tra zakon nad 80% ljudi v naši državi za versko zadevo.

Prihodnje predavanje se bo vršilo v petek 13. marca (torej ne v torek). Predmet predavanja bo zelo zanimiv: »Kristus in Brama.« Govoril bo g. univ. prof. dr. Ehrlich.

Maribor

13 pekov na zatožni klopi

Med obtoženci tudi zastopniki Delavske pekarne — Ogromno zaniman e občinstvo — Obsojeni

V nabit polni razpravni dvorani št. 15 se je vršila včeraj popoldne obravnava proti 13 mariborskim pekom, ki se obtožujejo, da se niso držali banske naredbе glede znanih krušnih cen, ampak so se vnaprej prodajali kruh po stari tarifi in si-cer beli kruh za 4.50, črni pa po 4 Din, mesto v smislu navedene banske naredbе veljavnih cen in sicer za beli kruh 4 Din kg, črni pa 3.50 Din. V dvorani je bilo vse polno občinstva. Navzoči so bili tudi načelniki pekovskih združenj iz Ljubljane, Celja in Ptuj. Obtoženi pekov je bilo 20, od ka-terih sta dva umrla, eden pa je obrt opustil; štirje niso prišli k razpravi. Na zatožni klopi jih je se-delo 13 in sicer: Ferdinand Hartinger, Ivan Hor-vat, Josip Cebokli, Franc in Jakob Koren, Franc Mrka, Martin Cerneč, Franc Francel, Ivan Zamuda, Filip Kaukler kot zastopnik Delavske pekarne, An-ton Preac in Andrej Macarol. Razpravo je vodil

□ Sattner v Mariboru. Včeraj je prispe-l v Maribor skladatelj slavljencev H. Sattner. Na kolodvoru so ga sprejeli zastopniki slov. pevskega društva Maribor in drugi slavljencevi prijatelji in znanci. Slavljencev se je nastanil v franciskanskem samostanu in se je popoldne udeležil dijaškega koncerta. Mladina je častiljivega jubilarita in tvor-ca naše glasbene kulture voharno pozdravljala, za kar se ji je slavljencev ginja nad tolikim navduše-njem pristrčno zahvaljeval. V imenu dijaške mla-dine je izrekla slavljencev tople čestitke in mu po-darila v znak globoke hvalečnosti in spoštovanja šopek cvetlic dijakinja tukajšnjega zavoda šolskih sester. Cvetje je visoki jubilarnt udeležil koncerta v unijski dvorani.

□ Sila — dokaz. 51 letni posestnik Franc Sor-šak iz Spodnjih Hoč se je vračal ponoči domov. Tam iz temnega ozadja se je nenadoma stvorila črna postava. Roke so zakrile kvišku in v na-slednjem trenutku se je Soršak zgrudil v nezavesti na tla. Soršak je bil zadobil onesveščujoč udarec s topim predmetom po glavi, da so ga morali od-premiti v mariborsko bolnišnico. Dotičnik, čigar roke so bile v nakani zakrile po zraku, je neki F. R. Zagovarjal se bo radi prevroče krvi. Pravijo, da so v ozadju stari računi. Se za tem ozadjem pa je očitno še drugo ozadje: prokletstvo pijače...

sodnik Leon Stukelj, obtožbo pa je zastopal za-stopnik državnega pravdnika dr. Berlic. Vse peke je zagovarjal dr. Reisman. Obtoženci so vsi pri-znali, da so vedeli za vsebino predmetne banske naredbе, da so pa bili vsi člani mnenja, da se na-redbi ni moglo ugoditi. Kakor znano so bili ma-riborski peki sklicali sestanek, na katerem so skle-nili, da se ne morejo držati določil navedene na-redbе. Vsak od obtožencev, ki so sedeli na zatožni klopi, je bil obsojen na 50-10 Din denarne kazni oziroma v slučaju neizpolnitosti na 84 dni zapa-ra, pogojno dve leti. Kot olajševalna okolnost se je upoštevalo priznanje in neoporečnost. Vsi ob-toženci so priglasili priziv. Proti pekom K. Scher-baumu, Ani Witzlatzli, J. Kotniku in K. Robausu, ki niso prišli k razpravi — K. Robaus je težko bo-lan — se bo vršila obravnava pozneje. Javnost je to obsodbo vzela z zaščedenjem na znanje.

□ Padec 10 metrov globoko. Včeraj popold-ne se je pri razdiranju Tegetthofove rojstne hiše pripetila težka nesreča, ki bi bila prav lahko za-hvala človeškega žrtev. 42letni delavec Martin Ju-štin je padel z obokov 10 metrov globoko. Pri tem je justina tudi zasulo. Tovariši, ki so bili v bližini, so priskočili k ponesrečencu in mu nudili prvo pomoč. Dobil je težke poškodbe na glavi, na desni roki in na obeh nogah. Moštvo mariborske-ga rešilnega oddelka ga je odpeljalo v bolnišnico.

□ Delavčeva nezgoda v Hoški prepojevalnici. Včeraj popoldne se je ponesrečil v tovarni za im-pregiranje v Hoški 18letni Ivan Petovar, delavec. Dobil je na desni nogi tako težko rano, da so ga morali prepeljati v splošno bolnišnico.

□ Snežni plazovi in fujakarski konji. Včeraj popoldne so se s strehe »Velike kavarn« vsule mase sneženih plasti in zgrmele na prostor, kjer se nahaja postajališče izvožcev, med fujakarske konje, ki so se splašili radi nenadnega hrušča. Med njimi je nastala pravcata anarhija. Vzpleli so se na sprednje noge in s kočijami vred razbežali na vse vetrove. Anarhija fujakarskih konj je povzro-čila med pasanti veliko paniko, da so se podali v beg v smeri proti državnemu mostu. Končno se je izvožkom vendarle posrečilo pomiriti splašene konje.

Otroke,

ki obiskujejo šolo, najsigur-nije obvarujejo pred raznimi klicami okusne

Dobe se vseh le-karnah. Cena ma-lega zavitka Din 8—, velikega zavitka Din 15—.

se vseh le-karnah. Cena ma-lega zavitka Din 8—, velikega zavitka Din 15—.

Razne sportne vesti

Belgrajsko »Vreme« poroča, da se je vršila skakalna tekma v Bohinju za »Slovenčevce« darilo. Le v Ljubljani nekateri sportni uredniki pri raznih listih tega ne vedo.

Končno je le prispela vest o nastopu Hajduka. Moštvo prvaka republike Peru, Chalaco, je Hajduk odpravil s 3:0. Ta tekma bi se morala vršiti že 1. marca, toda turneja Hajduka se vrši po deželah večnih revolucij. Zato tudi termine revolucija o-ne-mogoči. Taka neprilika je zadela tudi Hajduka v Limi, kjer je moral par dni čakati, da je revolucija pojenjala.

V ljubljanski plavalni zvezi še vedno ni vse tako, kakor bi moralo biti. Eivši funkcionarji ni-kakor nočejo izročiti arhive. Imajo pač svoje — precej čudne — pojme o sportu.

V nedeljo nastopi prvič na naših tleh Grška nogometna reprezentanca. Tekmovali bodo za bal-kanski pokal. Grški nogomet je na precejšnji višini. Tekma je za nas velikega pomena. Ako izgu-bimo, je končna zmaga v konkurenci za balkanski pokal skoraj nemogoča. Situacija v tekmovalstvu je: Romunija, Grška, Jugoslavija, Bolgarska.

O NESRECI NA IGRIŠČU ILIRIJE

V sobotni številki smo pomotoma poročali o nesreči v kopališču Ilirije. Ta nesreča se pa ni zgodi-la v kopališču temveč v garderobi na nogometnem igrišču. Iz neznanega vzroka je razneslo peč in je radi tega nastala manjša požarna nesreča. Zim-sko kopališče pa obratuje brezhibno in je obisk istega vedno zelo velik. To vest prinašamo, ker smo zvedeli, da nekateri mislijo, da je bila gori ome-njena nesreča v kopališču.

Službeno iz LNP. Danes, v sredo, ob 19 seji p. o., ob 20 u. o. v Del. zbornici. — Tajnika I. in I

Sportne drobine

Boj za angleške klube. Na kontinentu dobro-došli angleški sportniki nameravajo napraviti kratke turneje po glavnih evropskih središčih. Predvsem prihajajo v poštven londonski profesionalni no-gometni klub Chelsea, slavno škotsko moštvo Celtic Glasgow-a ter lanski angleški prvak Sheffield Wed-nesday. V Berlinu je nastal prvi boj med vodil-nimi klubi zaradi Angležev. Nemški prvak Hertha B. S. C. je sklenil s Chelsea-klubom pogodbo preko Prage, dočim je Tennis Borussia direktno posegal vmes. Niti eden, niti drugi pa ne ve, ali bo vse skupaj držalo. Nemci vedo pa dobro to, da bodo gledalci za slučaj angleškega poseta napolnili bla-gajne in zato divja ves ta zahrbtni boj.

Pa menda vendar ne... Nemci se pripravljajo s toliko resnostjo na reprezentančno tekmo, ki se bo vršila 15. t. m. v Parizu s Francozi, da bi človek skoraj trdil, da se Nemci bojijo tega srečanja. Kdor pa pozna Nemce, ta ve, da je vsa ta skrb le radi nemškega ponosa, ki zahteva kar najvišjo zmago nad Francozi. Nemško časopisje tako lepo prikrito opozarja vedno in vedno merodajne funkcionarje na njih dolžnost v pogledu kar najboljše sestave nemškega teama. Zaključujemo lahko s tem, da se Nemci tega boja ne bojijo, ampak celo želijo, toda hočejo pa pokazati tu svojo veliko premoč.

Letalska tekma. Na nemški predlog je Fede-ration Aeronautique Internationale odločila, da se mednarodna letalska tekma ne bo v naprej vršila vsako leto, temveč vsako drugo leto. Prihodnje tako tekmovalje bi se vršilo torej šele 1. 1932. Nemci pa bodo te enoletne pavze porabili za svoje letal-ke tekme zokoli Nemčije. Dne 15. in 16. avgusta t. l. bo prva taka letalska tekma, ki se je pa smejo ude-ležiti le Nemci in Avstriji. Praga bo dolga nekaj nad 2000 km.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 11. marca: Opoldanski program ost-pade. — 17.30 Radio orkester — 18.30 Dr. Lojze Campa: Enotna zakonodaja Jugoslavije — 19.00 Dr. Nikola Preobražensky: Ruščina — 19.30 Literarna ura — 20.00 Prenos iz Prage: Koncert Češke Filharmonije — 22.00 Časovna napoved in poročila.

Četrtek, 12. marca: 12.15 Plošče. (Slovenski dueti — operetna glasba.) — 12.45 Dnevne vesti. — 13.30 Poročila, borza. — 17.30 Otroška ura. Manca Komarova. — 18. Plošče. — 18.30 Drage Ulaže: Gimnastične vaje. — 19. Dr. Mirko Rupel: Srbohrvaščina. — 19.30 Dr. Valter Bohinec: Kako preobrazuje led zemeljsko površino. — 20. Prenos ljubljanske opere. — 22.30 Čas, poročila, plošče.

Drugi programi

Četrtek, 12. marca.

Belgrad: 12.45 Koncert Radio-orkestra. — 17.30 Violina in kitara. — 18. Operetna glasba (plošče). — 20. Ljubljana, nato koncert Radio-orkestra. — Zagreb: 12.30 Plošče. — 17. Balajke. — 20. Ljubljana (opera). — Budapest: 12.05 Orkestralni koncert. — 17.45 Koncert: petje, glasba. — 19.50 Komedija, nato ciganska glasba. — 23. Koncert vojaške godbe. — Dunaj: 12. Opoldanski koncert. — 19.30 Pesmi in arije. — 20.40 »Ploha«, igra. — 21.05 Dunajski valček. — 22.30 Navaden večer. — Mil-an: 19.30 Pestra glasba. — 20.30 Vesela glasba. — 20.55 Opera. — Praga: 20 »Stabat mater«, Pergo-lesi (Moravski zbor). — Ljungenberg: 17. Opoldan-ski koncert. — 19.45 Pester koncert. — 20.15 Overture. — 20.45 Slušna igra, nato plesna gla-sba. — Rim: 17. Pester koncert. — 21.05 Orkestralni in vokalni koncert. — Berlin: 19. Koncert. — 21.10 Praški kvartet. — Katowice: 17.45 Koncert soli-stov. — 19.45 Mozartovo življenje. — 20.30 Prenos iz Lwowa. — 22.15 Koncert. — 23. Operetna gla-sba. — Toulouse: 12.45 Koncert Radio-orkestra. — 21. Oepna glasba. — 21.45 Dunajski orkester. — 23.15 Španske pesmi. — Mühlacker: 11.45 Koncert. — 16.30 Popoldanski koncert. — 19.45 Operetna glasba. — 21.30 Komorna glasba. — 22.35 Plesna glasba. — Mor. Ostrava: 12.25 Koncert. — 15. Ka-baret (plošče). — 17.45 Koncert. — 19.05 Bratisla-va. — 20. Praga. — Leipzig: 12. Plošče. — 16.30 Popoldanski koncert. — 19.30 Opera glasba. — 21.10 Svetovna zgodovina v manifestih (Mussolini, Gandhi, Lenin).

Svetovno mesto, ki raste

Buenos Aires se razvija za konkurenta New Yorka

Buenos Aires, konec februarja.

Buenos Aires postaja najčudovitejše mesto na svetu in počasi zavzema v južni Ameriki tisto veljavo, kakršno ima New York v severni. Glavno mesto obsežne in bogate države Argentine zbira v sebi vse bogastvo te pokrajine. Stiri petine argentinske trgovine se razvija v Buenos Airesu in petina vseh argentinskih hiš, kar jih je, stoji tukaj. Steje sedaj 2 milijona prebivalcev. Evropejcev ali njihovih potomcev. Je trikrat tako veliko kakor največje mesto Španije ter se je v zadnjih tridesetih letih razvilo v naravnost čudovitem obsegu.

Vse železniško omrežje argentinsko (25.000 angleških milj dolgo) se steka tukaj. Iz mesta pa vodijo na vse strani železne ceste in vodna pota, med tem ko vozni cest Argentina nima. Neizmerne pampas namreč onemogočajo ureditev cest, kakršne imajo drugod. Zato pa je promet po vodi in po železnici dvakrat ali trikrat večji. V luki argentinskega glavnega mesta je več kot polovica prometa kakor ga ima panamski prekop.

Pa ne samo trgovina pospešuje rast mesta, tudi družabne, umetnostne in politične osebnosti ga dvigajo med prva mesta sveta. Med njegovim zidovjem žive denarni aristokrati, veljaki trgovine, gospodarstva in politike in razumniki vse države. Pred kratkim je dejal vodilen finančnik, da bi se Argentina še mnogo hitreje razvijala, če bi kaj več bistrih glav, ki žive v glavnem mestu, živelo rajši na deželi. Velika večina veleposestnikov, ki imajo zunaj ogromna posestva, živi v glavnem mestu. Kljub temu se silno naglo množe črde živine in izboljšavajo polja na neizmernih »campih«. V Evropi je argentinski turist znan po svoji radodarnosti in recimo tudi zapravljenosti v vseh hotelih, letoviščih in tržiščih. Neizmerni dohodki bogatih Argentinec ne prestopajo v roke njihove blaginje iz pridelkov ogromnih zemljišč. Zastopnik nekega nemškega lista mi je pripovedoval sledeče:

»Obiskal sem »estanzio« (veleposestvo) v provinci Santa Fe. Tam rede 50.000 goved. Lastnik te ogromne farme je posebno ponosen na svoje premovane bike, ki mu vržejo na leto povprečno vsaki po 40.000 mark (nad pol milijona dinarjev). Našel sem dalje 25.000 prašičev, 1200 konj. V mlekarni na istem posestvu napravijo vsak dan 4000 funtov sirovega masla, ki ga izvažajo na Angleško. Veleposestvo ima lasten telefon, kopališča, igrišče za tenis, umetni gozd — to in še mnogo drugega spada k argentinskemu veleposestvu, tako da so njegovi lastniki pravi kralji in knezi. Takemu gospodarstvu in njegovemu bogatemu donosu se tujec ne more prečuditi. Preveč smo brali v tujih letih opisov o jezdecih »gauchich«, ki z »laso« lovijo divje žrebce in bike po neizmernih pampah. Vsega tega tukaj ne vidiš, pač pa izredno izvedeno organizacijo moderne kmetijskega gospodarstva, ki tudi v ničemer ni podobno gospodarstvu našega kmeta. Po svoji ogromnosti, organizaciji in finančni veljavi so ti kmetijski kralji enaki petrolejskim, jeklenim in drugim kraljem sveta. Vrhunec sile in moči kapitalističnega gospodarstva z zemljo.«

Tudi narava je naklonjena glavnemu mestu Argentine. Slapovi rek Jiguazu in Guayra, močniki in veličastni, bogate njegovo okolico. Visoko v Ande in v senci najvišje južnoameriške gore Aconcagua je napeljana žična železnica, ki nas v nekaj urah iz zelenih ravnin dvigne v planinske višave, kjer leži do 20 čevljev globoka snežena odeja. Tukaj vidiš argentinske vojaške pri smučarskih vajah. Visoko v planinah grade zimske hotele, novi St. Moritz.

Buenos Aires je skladišče vseh sadežev in pridelkov dežele. Dobro žive njegovi prebivalci. Cele vagone svežih zlatorumelih jabolk, pomarančkov podobnih sadežev, pripeljejo vsak dan iz Mendoze in njenih vinogradov. New York leži na enem koncu, Buenos Aires pa na drugem koncu ene in iste živahne trgovske pomor-

ske poti. Zelo razprežena trgovina je privedla v deželo ogromne vsote ameriškega kapitala, ki v argentinskem glavnem mestu izvršuje velike investicije, velike trgovske hiše, banke, zastopstva itd. Mladost, življenjska sila in razigranost, to so bistveni pridevki tega razvijajočega se mesta. Novi avtomobili, krasne izlože po pariškem vzorcu, ponoči bajna električna razsvetljava ožarja pisano množico svetlečih, ki se v polnočnih urah zbira na korzu.

In Buenos Aires se vedno raste. Vsak dan izkrcavajo novodošli parniki veletok ljudstva, izseljencev iz vseh mogočih dežel na svetu. Vidiš bradate moše v škornjih, s potnimi čulami na rami, fantiče in dekleta, ki z odprtimi očmi in ustmi občudujejo čudesa tega novega sveta, slišiš vse jezike sveta, vidiš matere iz vseh delov zemeljske oble s svojimi otročički, ki so prišli s svojci iskati sreče in bogastva v to

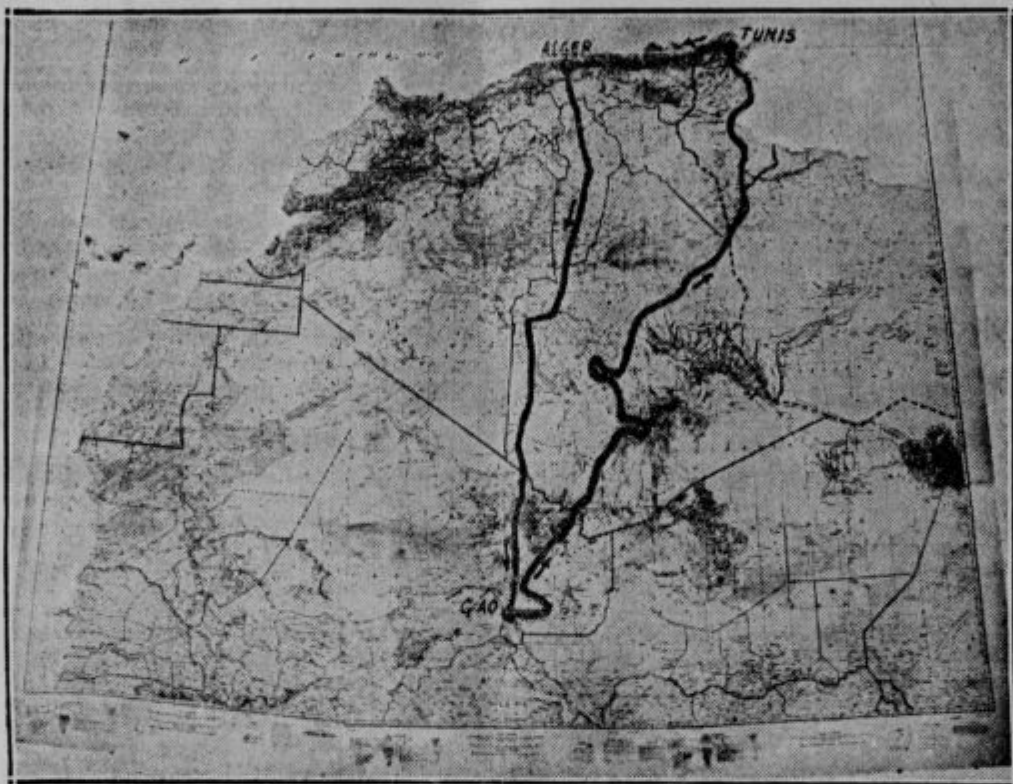
bajno mesto bogastva, sreče in bodočnosti: Angleži, Italijani, Španci, Nemci, Francozi, Švicarji, Norvežani, Američani. In zraven na stotine in morda tisoče Jugoslovancev ter razmeroma zelo mnogo Slovencev, posebno izza mej kraljevine Italije. Vsa ta ogromna in pestra množica prihaja sem po delo, po zaslužek, po kruh, po bogastvo, največkrat pa po nesrečo, bedo, obup in propad. S svojim delom pomagajo novodošle armade ustvarjati bogastvo, ki ga same nikdar ne bodo deležne, kajti le redki so, ki bi jih v tem lovu za bogastvom in srečo — sreča tudi res srečala. Ko opisujemo bogastvo dežele, mesta in ljudi, vidimo le tiste, ki jezdi jo, prezremo pa tiste, ki so pri tej tekmi pogazeni. In v tem oziru je slika naraščajočega in razvijajočega se svetovnega mesta Buenos Airesa mogoče še žalostnejša kakor pa slika New Yorka in Londona.

V avtomobilu skozi Saharo

Pariz, marca.

Vaš pariški dopisnik je imel priliko te dni prisostvovati svečani recepciji v saloni pariskega Auto-kluba, ki jo je ta priredil na čast saharški avtomobilski ekspediciji, ki je z avto-

silno prizadeta, ker bi bila zveza z Romunijo nemogoča. Z uporabo rastlinskih olj pa bi bila Francija popolnoma svobodna. Dočim so pred leti za Citroenovno ekspedicijo morale kamelske karavane raznositi dovolj bencina, je ta ekspedicija za svojo uporabo našla dovolj ku-

mobili znamke Peugeot-Lafly prepotovala Saharo.

Bistvo in veliki uspeh ekspedicije je v dejstvu, da avtomobili niso uporabljali bencinskega kuriva ampak so za kurivo uporabljali rastlinska olja. Francija je za petrolej, nafto in bencin odvisna od Anglije in Amerike in za enkrat razpolaga le z romunskim petrolejem. V slučaju konflikta z Rusijo bi Francija bila riva na licu mesta, poleg tega da je izhodni točki v Alžiru vzel toliko goriva (Gazol, olje arašid), da za 3500 km ni potrebovala nikake obnovitve zaloge. Posebnost konstrukcije avtomobilov je tudi dejstvo, da za progo 3500 km niso potrebovali več ko 2-3 litra vode, dočim ostali avtomobili za progo 100 km potrebujejo do 15 l vode. Slika kaže puščavsko pot, ki so jo prevozili avtomobili.

Kako milijarderji skoparijo

Publicist H. Nebel pripoveduje, kako žive najbogatejši moške sveta. Tako-le pripoveduje:

Stari Pierpont Morgan je rad živel v Rimu, kjer je tudi umrl. Tam sem večkrat govoril z njim. Nekoč sem ga vprašal: »Koliko pa izdate na dan, gospod Morgan? To se pravi, koliko porabite za vsakdanje življenje?« Malo je pomislil, se nasmehnil in dejal: »No, Rim ni ravno drago mesto. Zivim tu s svojo knjižničarko, slugo in šoferjem v Grand hotelu in porabim z vsem vred — tudi če kaj darujem — na dan kakih 1000 lir.« Res skromna vsota za enega najbogatejših moških sveta.

Stari John Rockefeller pa je mnogo skromnejši. Nekoč sva se sešla v ekspresu blizu Florence. Prašal me je, kje stanujem. Povedal sem mu, da je moj hotel sicer zelo dober, toda nikakor ne razko-

šen. Takoj me je prašal, po čem se tam živi. Povedal sem mu. Spremljal ga je le star sluga, ki je nosil kovece. Sel je peš z menoj do hotela. Tam je strašno »glahal« za dve sobi s kopalnico v 3. nadstropju. Ko je pozneje odhajal, je vse hotelsko osebje stalo v vrsti v špalirju: Rockefeller odhaja! Napitnine bo kakor smeti! — Pa je izročil vratarju 10 lir z naročilom, naj to razdeli med vse osebje. Živel in jedel je v hotelu 5 dni. Pogledal sem račun: za vse skupaj ni porabil niti 80 dolarjev.

Henry Ford večkrat potuje po Evropi. Seboj ima tajnika in slugo. Za vse tri ne izda na dan več ko 7800 dinarjev.

Iwar Kreuger, kralj vžgalic (tudi jugoslovanske tovarne vžgalic so sedaj njegove), ima premoženja 46 milijonov švedskih kron, kar pomeni

Konec ameriškega časopisnega koncerna Pulitzer. Jožef Pulitzer (na sliki), sin ustanovitelja časopisnega koncerna Pulitzer je prodal proti določbam očetove oporoke tiste »World«, »Evening World« in »Sunday World« časopisnemu koncernu Scripps Howard. Pulitzerjev časopis so bili pred vojno radi svojih senzacionalnih poročil med ljudstvom silno priljubljeni.

okrog 700 milijonov dinarjev. Ta mož ne izda na leto več kakor varčen bogataš srednjega premoženja.

Najbolj razsiren med vsemi milijonarji je bil znani belgijski bogataš Löwenstein, ki je svojčas padel iz letala v morje in utonil. Ta je živel zelo razkošno. Po vseh žepih je imel natrpano polno denarja, ki ga je razmetaval.

Ne ravno varčen, pa tudi nikakor ne zapravljiv je sir Bazilij Zaharov, mož, ki financira oboževanje evropskih držav.

Da so bogataši dostikrat zelo varčni, je znano. Južnoafriški milijonarji so naravnost znani po svoji skoposti. Cecil Rhodes je bil sama skromnost. Alfred Veit si je trikrat premislil, predno se je odločil, ob grdem vremenu najeti voz, namesto da bi šel peš. Zato pa je zapustil ogromno premoženje.

Splošno je lahko ugotoviti, da bogataši razmeroma s svojim premoženjem napravijo mnogo manj kakor pa srednjebogati ali pa celo premožni ljudje.

Kamnik

O tlakovanju mestnih ulic in o kopališču. Naše najneprijetnejše in najbolj pereče vprašanje je stanje mestnih ulic v tujski sezoni. Skozi mesto se vrši dnevno, zlasti pa v poletnem času velik promet z vsakovrstnimi vozili, ki zdelajo ceste, da je kaj. Posipanje ne izda mnogo. Mehki rečni apnenec se prehitro zdrobi in v deževnem času, ko vozila dodobra zmečkajo ceste, nastane veliko blato, ki ga avtomobili in motocikli radodarno razmetavajo na vse strani, ne priznajoč niti občinstvu niti hišam. Najbolj so blatnemu dežju izpostavljene hiše na Šutni od Kristofa do Terpinca, kjer je cesta zelo ozka. Hiše so celo leto obmetane z blatom, zamazane. Vsako čiščenje in beljenje pomeni izgubo časa in denarja. Pa tudi ob lepem vremenu imamo Kamničani obilo jeze z našimi cestami radi prahu. Ceste se sicer skropijo vsako jutro, toda to ne izda mnogo, ker jih ves dan obseva sonce. Na mnogotevilne pritožbe, zabavljanja in pisanja po časopisih od strani tujcev in domačinov je bil občinski odbor tako rekoč prisiljen, da je začel resno pretresati to pereče vprašanje in razvidel, da je edina rešitev v tem, da se vsaj glavna prometna ulica tlakuje z granitnimi kockami. Stroški ne bi znašali toliko, kot bi si kdo mislil na prvi pogled, poleg tega pa sta se s pravomočnimi sklepi obvezala prispevati k njim okrajni cestni odbor dve petini, Meščanska korporacija pa eno petino, tako da odpadeta na mestno občino le dve petini od celokupnih stroškov. Pozdravljamo prizadevanje mestne občine za rešitev tega problema in prepričani smo, da bo njeno stremljenje našlo popolno razumevanje pri vseh naših občanah.

Nič manj važno kot tlakovanje mesta pa je vprašanje mestnega kopališča, katero je lani zgradila občina ob Nevljici in ki je v zadnjem času postalo tarča vseh kamniških nezadovoljstev. Od vseh strani se zaganjajo vanj, pritožbe in uničujoče kritike o njem dežujejo na vse konce in kraje. Kopališče je že popolnoma dograjeno — Treba bo zgraditi le še par kabin in buffet — zato se nam zdi popolnoma nerazumljivo, kakšne cilje morejo zasledovati ljudje, ki trdijo o njem, da je to luža, ki ni vredna, da bi se zaredile žabe v njej, da je nehigijenično (načrte zanj je delal Higijenski zavod), neuporabno in da je treba vsako nadaljnje delo ustaviti. Vsak pameten človek, ki je videl kopališče, se mora takim »strokovnjaškim« izjavam smejeti, nepoučeni pa bi si lahko marsikatero privoščili na račun Kamničanov. Kamnik stremi za tem, da postane letovišče s kopališčem. Brez kopališča mu bo to skoro nemogoče doseči. S takim kopališčem, kot je sedanje, pa bo nadvse zadovoljen vsak kopalec, vsak letoviškar. In to je glavno. Kdor pa o njem razširja neugodne in uničujoče vesti, je ravno tako kot bi dejal: Ne hodite v Kamnik, saj vam nimamo ničesar nuditi, ker je kopališče nerabno itd.

Novo mesto

Prosvetno društvo v Novem mestu priredi v četrtek 12. t. m. ob 8 zvečer v dvorani Rokodelskega doma skioptično predavanje »Potovanje v Carigrad«, Predava g. dr. M. Natlačen.

Zobozdravnik

M. U. Dr. Tone Furlan

je odprl v Novem mestu ordinacijo.

Ordinira od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. popoldne.

Kranj

Krožek prijateljev Francije v Kranju bo imel, kot že objavljeno, svoj redni letni občni zbor v četrtek, dne 12. marca t. l. ob 20.30. Občni zbor se ne bo vršil, kot je bilo pomotoma objavljeno prvokrat, v salonu pri Jelenu, marveč v restavracijskih prostorih hotela pri »Stari postji«. — Lokal krožka prijateljev Francije med članstvom še ni dovolj znan. Lokal se nahaja v novi zgradbi hotela pri »Stari postji«, II. nadst. levo, soba št. 20. Da se obisk poži, bo dvakrat na teden poskrbljeno za družbo v lokalni in sicer ob sredah od 17 do 20, ob sobotah pa od 16 do 20. V teh urah bo prilika za konverzacijo, za čitanje revij in listov. Razen tega je lokal seveda članstvu vsak čas dostopen (ključ pri sobarici). — Knjižnica posluje vsako sredo od 17 do 18 v krožkovem lokalni. — Posebej dijaštvu je lokal dostopen vsako soboto od 14.—16. G. prof. Kuret bo dijaštvu ta čas tudi izposojal primerne knjige iz krožkove knjižnice.

Kulturni obzornik

Mariborsko pismo

Maribor, 10. marca.

Mladi »Penovec« so nas obiskali te dni, o čemer smo že poročali v nedeljski številki. Dvoje ugotovitev od tej prilike. Iz vsega, kar je bilo slišati in spoznati, se očrtuje prvenstveno dvojna smer: markantno nakazana »očuja« in verstva globine (F. Vodnik) in življenja nižine (Mrzel, Klopčič). Drugo (Ocvirk, Kresal, Gspan) se zaenkrat še preliva na naziranjski indiferentni ploskvi. Vse skupaj je močan in osvetoval val, ki pljuska ob čereh našega Parnasa. Ni to podbežkovsko epizoden in hrupen naskok, ampak iz je ustvarjenega vznikla organizirana rast, ki ji brezdvomno ni usojeno ostati pri koreninah, ampak pognati se z vso silo v izrazito vzraščeni vrh. Druga ugotovitev. Iz uvodne in pozneje dopolnjene F. Vodnikove besede izhaja: Maribor je severna naša prestolnica; drugi plamen enega ter istega srca; drugo naše kulturno središče. Bili so klicarji kulture, ki so šli mimo nas. Koliko jih je, ki razumejo, kolike so težkoče, ki ovirajo pri poletu? Po tesnejših, ožjih stikih se je zahotelo mladim. Pozdravljeni na tej poti!

Toda so v Mariboru tudi vneti varuhi — dasi redki — znanstvenega dela. Zariše te prizadevno znanstvene koncentracije je Zgodovinsko društvo, ki je te dni izdalo prvo in drugo številko svojega glasila »Časopisa za zgodovino in narodopisje«, ki stopa v 26. leto svojega izhajanja. Prijetno preseneča že naslova stran, izdelana po zasnutku inž. J. Černigoja v smislu pestril in simboličnih srednjeveških motivov. Lepo in čedno je novo lice »Časopisa«, ki obsega v navedeni dvojni številki 144 strani in razen tega še 31 strani dragoce-

nega arhivalnega gradiva. Pravzaprav je na novo izišli zvezek posvečen velikemu slovenskemu vladiki A. M. Slomšku. V uvodnem prispisku »Anton Martin Slomšek v pokretu proti pijančevanju« prikazuje dr. Fr. Ilešič ob Slomškovi knjigi »Čuje, čuje, kaj zganje dela« (ter ob njegovi »Veseli povesti od svetiga Janža bratovščine«, kako so Slomškova prizadevanja za omejitev pijančevanja med slovenskim ljudstvom odzvali na veliki pokret treznosti, ki je bil tedaj na pohodu zlasti na Češkem. Poljskem in Slovaškem. V Fr. Baševem članku »K zgodovini narodnega življenja na Spodnjem Stajerskem«, ki dopolnjuje politično zgodovinske prikaze dr. Prijatelja, dr. Lončarja in F. Erjavca, se podrobno obravnava doba, ko se sproži in organizira akcija za postavitve spomenika Antonu Martinu Slomšku v Mariboru (1865—1878). In sicer v okvirju zgodovinske razvojne opredelitve na obdobje čitalniškega rodoljubja, razhoda v liberalno oziroma konservativno smer ter vznika slogaštva. Predmetna razprava predstavlja važen donesek k politični in kulturni zgodovini mariborskih Slovencev. V arhivnem delu pa objavlja prelat dr. Kovačič 19 Slomškovih pisem prijatelju Mihaelu Stojanu; pisma se nanašajo na razna literarna in politična vprašanja ter so pisana v latinščini in nemščini. Med razpravami piše nadalje dr. F. Vatovec na podlagi tozadevnega listinskega materiala »o Pravosodstvu na šentpavelskih posestvih v Marki onstran dravskega gozda«, inž. E. Baumgartner pa o »Doselej neznanih prikazih na dunajskih in graških pfevilih do makihi najdbe«. V Izvestjih pvenaja projektor dr. M. Dolenc petero uradnih sodnih spisov s slovenskimi jezikovnimi drobninami iz 18. stoletja, v katerih je možno razbrati tedanje pravne razmere na Dolenjskem. — J. Mravljak priobčuje dvoje zanimivih obravnav pred vuzeniško trško sodnijo, ki sta se vršili v času od 19. marca do 6. aprila 1688. — F. Baš podaja pregled arheoloških izkopavanj pri Sv. Lenartu v Slov. goricah leta 1940. J. Glaser objavlja

pismo S. Gregorčiča dr. L. Gregorcu, ki se nahaja v arhivu mariborskega Zgodovinskega društva. Fr. Kotnik pa izviren Drabosnjakov rokopis. — Med »Slovstvom« s vrstijo razne ocene izpod peresa F. Baša, F. Vatovca, M. Grošlja, B. Sarie, L. Pivka, J. Šedivjaja in V. V. Traunerja. — Z izredno bogato in obsežno vsebino založeno številko zaključuje društveni glasnik.

Veliko truda in žilave znanstvene ambicije je vloženo v predmetno številko »Časopisa za zgodovino in narodopisje«. V interesu pomembne nacionalno znanstvene apologetike, ki jo vrši glasilo naše mariborske »Akademije«, bi bilo, da se vrlim izdajateljem zajamči čim močnejše vsebinsko in tehnično izpopolnjevanje te ugledne znanstvene revije, ki v toliki meri in s toliko uspešnostjo ustreza visokim ciljem svojega poslanstva.

V vrsti Finžgarjevih proslav smo imeli v nedeljo v Omladinskem domu prirčno slavnost s pestrnim prosvetnim sporedom. Uvodoma je bila deklamacija dr. Pogačnikove »Finžgarju ob 60-letnico«, kakar je p. P. Potočnik v slavnostni besedi označil pomen pisatelja Finžgarja 60-letnika v slovenskem slovu, v katerem je bil s toliko ljubeznijo in smislom odkril radosti in bridkosti slovenskega kmetijskega in drugega delovnega ljudstva. Sledila je uprizoritev »Verige«. Sodelujoči katoliški omladinci so pokazali vse vrline z vnmom in ljubeznijo do okderske umetnosti prežete diletantske gledališke družine, ki se lahko ponaša z nekaterimi zelo nadarjenimi igralci. Toda tudi režijo je treba pahalno omeniti. Med odmorji je sviral orkester Katoliške mladine. Kako zelo je bil proniknil Finžgar v naše ljudstvo, je pokazala tudi nedeljska proslava v Omladinskem domu: prišlo je toliko občinstva, da so vstopnice zmanjkale in da je bila dvorana upravljanja. V Mariboru bomo imeli te dni Finžgarjevo proslavo še v gledališču, kjer uprizore tudi »Verigo«. K proslavi je povabljen tudi avtor-slavljenec.

Gospodarska kriza

Obseg krize v raznih industrijah

Eno najvažnejših in najpogostejših vprašanj našega gospodarskega življenja je, katera vrsta naše industrije je po sedanjih obli gospodarski krizi najbolj prizadeta. Saj je vendar od tega vprašanja odvisna naša gospodarska in davčna politika, naša zakonodaja itd. Dravska banovina nima urada, ki bi se bavil z narodno-gospodarsko statistiko v večjem obsegu. Zato je OUZD v Ljubljani po naročilu Delavske zbornice za Slovenijo zbral nekaj statističnih podatkov, kateri dajejo vsaj približno točen odgovor na gornje vprašanje.

Za vse obrate (podjetja), ki so imeli 30. junija 1929 zaposlenih 50 ali več delavcev, je OUZD ugotovil število zavarovancev po stanju zadnjega februarja 1930 in 1931. Tako dobljena diferenca, izražena v odstotkih, je približno merilo gospodarske krize v posameznih industrijskih panogah.

Poljedelstvo, trgovina in lesna industrija izkazujejo nazadovanje preko 30%. Kriza v teh industrijah je najhujša.

Kamenje, gradbeni in usnjarski industrija izkazujejo nazadovanje od približno 20%.

Gledališča, kovinska in oblačilna industrija izkazujejo nazadovanje za približno 15%. Nato slede hrana, papirna in tekstilna industrija z nazadovanjem nekaj nad 5%.

Poligrafija, saniteta in kemična industrija ter promet so nazadovali neznatno, to je niti za 5%.

Denarni zavodi, gostilne in rudarstvo izkazujejo sicer po statistiki OUZD napredovanje, vendar je to samo slučaj radi premalo obsežnega statističnega materiala.

Smemo trditi torej, da je gospodarska kriza objela vsa področja našega gospodarskega življenja. Interesantno je dejstvo, da izkazujejo veliki obrati nazadovanje delavcev od 14,47%, dočim znaša nazadovanje vsa članstva OUZD samo 4,41%. To pomeni, da je kriza mnogo bolj prizadela velike obrate (industrije) kakor majhne obrate (obrte).

Največje nazadovanje beleži lesna stroka, kajti o poljedelstvu in trgovini nimamo dovolj velikih obratov, da bi bila slika popolna. Tako imamo v poljedelski stroki samo en obrat nad 50 delavcev. V trgovini pa štiri. Podobno je z rudarstvom, kjer imamo samo en obrat in z denarnimi zavodi, kjer je ravno tako obsežen samo en obrat.

Skupno obsega statistika 256 obratov, ki so imeli 30. junija 1929 zaposlenih 35.900 delavcev, 28. februarja 1930 32.678 delavcev, 28. februarja letos pa 27.948 delavcev. Padec od 1930 do 1931 znaša 4730 delavcev ali skoraj za 14,5%.

Kostanjevica: štev. 108 Princ Dillon, amer. kasač; štev. 83 Urmeni Nonius, normanec; štev. 22 Carabas, angl. polkrv; štev. 78 Maestoso Bibor, lipicanec. — Zabijska pri Novem mestu: štev. 10 Labud, štev. 28 Bogdany, oba angleška polkrv. — Sp. Poljskava: štev. 126 Bloksberg, angl. polkrv; štev. 221 Sultan, štev. 80 Carlis in 62 Podarce de Scailmont, vsi Belgijci. — Cren pri Ljutomeru: štev. 148 Peter Mozart, štev. 149 Plunger jun., štev. 150 Geldorados, štev. 151 Casanova, štev. 107 Makfilko, štev. 100 Nepomuk, štev. 134 Pozor, vsi ameriški kasači; štev. 9 Przedawit, štev. 30 Leptir in štev. 375 Carabas, vsi angl. polkrvni in štev. 31 Gidran, arabski polkrvni.

Borza

Dne 10. marca.

Denar

Tudi danes so bili devizni tečaji čvrsti in so za nekatere devize ponovno narasli, le Pariz je bil nekoliko slabšeji. Promet je bil znaten in je presegel 2,6 milj. Din, največ ga je bilo v devizi Curih. Privatno blago je bilo zaključeno v devizi Trst, dočim je ostale zaključene devize dala Narodna banka.

Ljubljana (v oklep. zaklj. teč.). Amsterdam 2283,50 bl., Berlin 1354,50—1357,50 (1356), Bruselj 793,87 bl., Budimpešta 991,38—994,38 (992,88), Curih 1094,40—1097,40 (1095,90), Dunaj 799,05—802,05 (800,55), London 276,65 bl., Newyork 56,84 bl., Pariz 221,96—223,96 (222,96), Praga 168,29—169,09 (168,69), Trst 297,16—299,16 (298,16).

Zagreb. Amsterdam 2280,50—2286,50, Dunaj 799,06—802,06, Berlin 1354,50—1357,50, Bruselj 793,87 bl., Budimpešta 991,38—994,38, London 276,25—277,05, Milan 297,25—299,25, Newyork 56,74—56,94, Pariz 221,96—223,96, Praga 168,29—169,09, Curih 1094,40—1097,40.

Skupni promet brez kompencij je znašal 7,5 milijonov Din.

Belgrad: Berlin 1354,50—1357,50, Budimpešta 991,38—994,38, Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 799,05—802,05, London 276,25—277,05, Newyork 56,74—56,94, Pariz 221,96—223,96, Praga 168,29—169,09, Trst 297,16—299,16.

Curih. Belgrad 9.1250, Pariz 20.34375, London 25.24375, Newyork 519,65, Bruselj 72,43, Milan 27.2225, Madrid 56,70, Amsterdam 208,35, Berlin 123,74, Dunaj 73,065, Stockholm 139,10, Oslo 139, Kopenhagen 188,95, Sofija 3,7625, Praga 15,395, Varšava 58,20, Budimpešta 90,60, Atene 6,73, Carigrad 2,46, Bukarešta 3,09, Helsingfors 13,05.

Vrednostni papirji

Tendenca za državne papirje je bila danes čvrstejša in so tečaji narasli. Več prometa je bilo v 7% Blerovem posojilu, ki je bilo najprej zaključeno po 83, kasneje pa je tečaj popustil na 82,75 in 82,875. Bančni papirji beležijo nekaj več prometa. Tako so bile zaključene delnice Poljbanka po 56, Jugobanka po 78 in 78,50, nadalje Unionbanka po 190 in 191. Zaključena je bila tudi Ljubljanska kreditna banka po 126. Nekaj več prometa beležijo tudi industrijski papirji, kajti zaključena je bila Danica po 95 in Trboveljska po 333. Med paroplovni družbami beleži zaključek Dubrovačka po 330 in je torej bila slabšeja.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 93,50 bl., Celjska pos. 160 den., Ljublj kred 127 den., Prastredona 900 den. (brez kup.), Kred. zavod 170—180, Vevče 128 den., Stavbna 40 den., Ruše 220 den.

Zagreb. Drž. pap. 7% invest. pos. 87,25—89, agrarji 51,50—52, vojna škoda ar. 420—421, kasa 420,50—421 (420, 4. 5. 8. 421, 420,50), 3. 419,50—420,50 (420), 4. 419,50—420,50, 12. 421—423, sr. Rd. kriza 48, 8% Bler. pos. 92,75—93 (93), 7% Bler. pos. 82,375—82,875 (83, 82,75—82,875), 7% pos. Dr. hip. banke 82,75—83, 6% begl. obrv. 69—70,50 (69). — Bančne delnice: Ravna gora 80 d, Hrvatska 50 d, Katoliška 37—39, Poljo 56—57 (56), Kreditna 126—129 (126), Union 191—192 (190—191), Jugo 78—79 (78, 78,50), Lj. kred. 127 d. Mednarodna 69 d, Narodna 8100—8300, Obrtna 36 d, Prastredona 900 d, Etno 130 d, Srbska 194 d, Zemaljska 137—145. — Industrijske delnice: Nar. žum. 25 d, Guttman 140—142, Slavkova 40—45, Slavonija 300 d, Našice 900 d, Danica 95—96 (95), Drava 252—262, Sečera Osjek 278—285, Nar. ml. 20 d, Osj. ljev. 210—225, Brod vag. 55—80, Union 60—70, Vevče 132 d, Isis 40—45, Ragusea 330—390 (350), Oceanica 205—210, Jadr. plov. 545 b, Trboveljska 333—344,50 (333), Split cement 300 d.

Belgrad: Narodna banka 7720—7800 (brez kupona), 7% inv. pos. 88—88,50, agrarji 52—53, vojna škoda 419,50—419,75 (450), Tob. srečke 20—24, 8% Bler. pos. 94 (1000), 7% Bler. pos. 83—84 (8000), 7% pos. Drž. hip. banke 83,50—84,25 (6000), 6% begl. obr. 69,75—70.

Dunaj. Don. sav. jadr. 88,65, Wiener Bankv. 16,35, Creditanstalt 45,70, Escomptages 150,25, Mundus 141,50, Alpine 20,10, Trboveljska 41,80, Kranj. ind. 47,25, Prager Eisen 355, Rima Murany 63,50. — Netacije državnih papirjev v inozemstvu: London: 7% Bler. pos. 82—83. — Newyork: 8% Bler. pos. 92,25—93, 7% Bler. pos. 82,25—83, 7% pos. DHB 83—83,50.

Žitni trg

Budimpeštanska borza že nekaj dni sem beleži stalno naraščanje tečajev in je tečaj za najbližji termin prekorajšil 16. Pri nas pa je ostal položaj docela neizpremenjen, ravno tako tudi cene. Le otrobi so nadalje čvrsti, ker blaga ni na trgu.

Sombor. Pšenica sr. 78 kg 142,5—147,5, slav. 78 kg 140—145; ječmen bč., bar. pomladni 69,70 kg 190—200; koruza bč. gar. 82,5—87,5, bč. april 87,5.

POHIŠTVO PO ZNIŽANI CENI

kupite, dokler je zaloga, in sicer najmodernejše spalnice in jedilnice iz vezanega lesa kakor tudi iz trdega lesa, kuhinje in drugo pohištvo — 10 do 20% ceneje. Za delo se jamči. Ogled tudi ob nedeljah.

ANDREJ KREGAR IN SINOVI

tovarna pohištva
VIZMARJE - ST. VID 100 — PRI KOLODVORU

SEMENSKI OVES

zajamčeno kaljiv, skrbno očiščen kupite ugodno pri

tvrdki A. VOLK
v LJUBLJANI

Rešjeva cesta 24.

Zahtevajte ponudbe

Ako otroci ne morejo zavživati ribjega olja, dajte jim „JEMA L.T.“

Jemati se lahko daje v vseh slučajih, kjer je potrebno jemanje ribjega olja.

Dobiva se v vseh lekarnah po ceni Din 42— za veliko škatljo in Din 25— za malo škatljo.

—92,5; fižol bč. uzančni 130—140, bč. meš. 165—175; otrobi bč. pa. 100—105. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet: 154 vagonov.

Budimpešta. Tendence prijazna; ri mirna. Promet srednji. Pšenica marec 16,00—16,08, zaklj. 16,07—16,08, maj 16,21—16,27, zaklj. 16,26—16,28; ri marec 11,00—11,05, zaklj. 10,98—11,00, maj 11,32, zaklj. 11,30—11,32; koruza maj 12,80—12,88, zaklj. 12,87—12,88, julij 13,18, zaklj. 13,17—13,18, transat maj 10,20, zaklj. 10,20—10,25.

Živina

Mariborski živalski sejem dne 18. marca. Prignanih je bilo 15 konj, 16 bikov, 345 volov, 374 krav in 18 telet. Skupaj 763 glav živine. Povprečne cene za različne vrste živine: debeli vol (vse za kg žive teže) 7,50—8,50, poldebili 6,50—7, plemenski 4,50—5,50, bikji za klanje 6—7, klavne krave debele 5,50—6,50, plemenske 4—5, krave klobasarije 2—2,75, mlada živina 5—7, teleta 8—9. Prodanih je bilo 280 komadov, od teh za izvoz v Italijo 14, v Avstrijo 23. Mesne cene: volovsko 1, 18—20, II. 14—16, meso od bikov, krav in telic 10—12, telečje I. 22—35, II. 12—20, svinjako sveže 14—25.

Dunajski prašičji sejem. (Poročilo tvrdke Edv. Saborsky et Co., Dunaj.) Danes je bilo pripeljanih 11.010 prašutarjev in 2641 šepharjev, iz Jugoslavije 2.238. Na kontumacijsnem trgu pa je bil 1 prašutar in 36 šepharjev. Cene: šepharji najboljši 1,58, I. 1,45—1,55, II. 1,43—1,46, kmečki 1,38—1,55, prašutarji 1,40—1,85. Cene za šepharje so narasle za 2—2 groše, za prašutarje pa za 10—15 grošev.

Naznanilo

V konkurzni masi prot. tvrdke I. Kostevc nasl. A. Pirš v Ljubljani se proda blago in inventar „en bloc“

Natančnejša pojasnila daje pisarna dr. Frana Frana, advokata v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 4, kjer se sprejemajo ponudbe do dne 25. marca 1930.

Dr. Fran Fran, advokat v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 4/1 — kot upravnik konkurzne mase.

Glavni dobitnik

državne razredne loterije

80.000 Din je zadela dvojna cela srečka št. 20.980. Skupno torej 160.000 Din. Dobitek je zadel neki igralec iz Celja. Ta srečka je bila prodana v glavni pooblaščenici kolekturi Aleksander R. Paulović, Beograd, Obiličev venec 33.

Visok zaslužek

potom fabrikacije gorilnega briketa iz žaganja, oblanja, premočevnih odpadkov itd. — Stroji niso potrebni. Pravica za proizvajanje se odstopi. Dopise v nemščini na A. Greshnik, Chemiker Levoča, Tschechoslowakei.

Earl Derr Biggers:

Kitajčeva papiga

Govori v samih rožah, si je mislil Aleksander Eden. Sam je poskušal spregovoriti suho. »Vasi stroški vam bodo seveda povrnjeni. In za nekaj dni morate odložiti začetek svojih zasluženih počitnic. Spravite tedaj te bisere zopet v svoj glasoviti pas! Hvala Bogu, da nihče ne ve, da imate vi s tem kaj opravka.«

»Tako je!« je pritrdil Chan in pobral niz iz mize.

»Gospodična Alica, vse skrbi vrzite iz svoje duše! Če mi bo svetoval ta tako pametni mladi gospod, se nama bo posrečilo, najti pravo osebo, kateri oddava bisere. Dotlej jih bom dobro hranil.«

»O tem sem prepričana!« se je hvaležno nasmehnila Alice.

»No lepole!« je zamomljaj Eden. »Gospod Chan, vi in moj sin se nocoj ob enajstih odpeljeta v Richmond — z ladjo, ki ima zvezo z vlakom v Barstow. Tam bosta prestopila na Eldorado, da bosta jutri zvečer že na Maddenovi ranchi.* Če je on tam in če se vama bo zdelo vse v redu, ko bosta vse natančno pretresla...«

»Čemu neki taka natančnost?« se je razburil Viktor. »Da bo le tam, to je dovolj!«

»Seveda nočem delati nikakih nepotrebnih težav,« je mirno nadaljeval draguljar, »toda sama bosta vedela, kaj vama je treba tam ukreniti. Če dobita Maddena na ranchi, mu izročita niz in sprejmeta njegovo potrdilo. S tem bo zadeva za nas končana. Gospod Chan, ob pol enajstih prideva po vas. Dotlej pa

* Rancha pomeni v španščini farmo: kmetijo in posestvo na deželi, tudi letovišče bogatašev.

delajte, kar vam srce poželi!

»V tem trenutku si poželi moje srce kad, polno vroče vode, ki se kadi,« je odvrnil zadovoljno Kitajec. »Vsekakor bom ob pol enajstih čakal spodaj v veži, z neprebavljivimi biseri na želodec kakor poprej. Lahko noč! Imejte se vsi skupaj dobro!« Priklonil se je vljudno vsakemu posebej in odracl.

»Že petintrideset let sem trgovec,« je mrmral Eden, »pa tako nenavadnega sla še nisem videl.«

»Dobri stari Charlie!« je ginjena rekla Alica.

»Bisere bo branil kakor lev — tudi z nevarnostjo lastnega življenja.«

Bob Eden se je zasmeljal. »Tako daleč menda vendar ne bo prišlo. Jaz imam tudi življenje, pa bi ga rad še nekaj časa obdržal.«

»Ne bi li hotela oba ostati pri večerji, ljubi Alec?«

»Drugič prav rad, Alica. Nocoj pa bi ne bilo umestno, ko bi vsi tiščali skupaj. Bob in jaz pojdeva domov — on mora pripraviti svoj potni kovček, jaz ga pa do odhoda ne nameravam izpustiti izpred oči.«

»Še eno besedo!« je marno opominjal Viktor.

»Za božjo voljo, ne pomišljajte si preveč tam doli na farmi! Če je Madden morda v nevarnosti, nas to nič ne briga. Dajte mu bisere kar v roko, on naj vam pa izroči potrdilo! Potem pa konec besedi!«

Aleksander Eden je v skrbeh zmajal z glavo.

»Meni pa ta reč nič kaj ne ugaja. Svoje sumnje se ne morem iznebiti...«

»Izbijte si iz glave te nepotrebne stvari!« ga je tožila Alica. »Imam največje zaupanje v Charlieja — in v Boba!«

»Tako zaupanje je treba poplačati!« je zatrdil mladi Eden. »Obljubljam, da bom storil, kar bo v mo-

jih močeh. Upam le, da je trdovratni dečko z naočniki izgubil sled za menoj in da ne bo vohal za menoj še v puščavo. Kajti nisem si svest, da bi bil drugič kos njegovim zvijačam.«

Uro kasneje se je pripeljal Charlie Chan z dvigalom doli v lepo hotelsko vežo. Zopet ga je tiščalo breme težke odgovornosti; dragoceni biseri, edini ostanek premoženja Phillemorov, so vnovič bili shranjeni v pasu na njegovem napetem trebuhu.

Zunaj je nehalo deževati. Med hotelskimi vrati je malce postal ter si pozorno ogledoval ta tuji svet, ki je bil zanj tako nenavaden, kakor da bi se bil pravkar na Marsu prebudil iz pravljicega sna. Avtom z obiskovalci gledališč se je med hrúšcem mudilo; v presledkih so s presunljivim brnenjem udarjali varnostni signali tramvajskih zvoncev. Tak šunder slišiš le v San Francisku, v tem čudno posebnem mestu s čisto izrednim šumotom in ropotom ter svojimi navadami. Za Charlieja Chana je bila ta Amerika neznan dežela. Te žive slike pred očmi so ga zgrabile. Ljudje iz nekdanjosti bi mu bili seveda povedali, da je to, kar gleda, le skromen odsev nekdanjega nočnega vrvenja. Toda tale mož iz Honoluluja ni poznal preteklosti Friska, zato se mu tudi ni moglo za njo tožiti.

V baru za mizo na je na visokem, stolu použil svojo večerjo — dovoljno prigoda za človeka, ki nikdar ni poznal Billy Boganove kavarnе Louvre, kjer danes stoji Italijanska banka, ki ga niso vezali nobeni spomini na »Delmanico«, na »O Farrell Street« ali na »Odeon«, »Mladega psa« ali »Črnega mačka«, na ona sijajna gostišča, ki so že davno za vedno izginila. V kuhinji belega moža si je dal dobro po-

stroči in je izpil skodelico vročega čaja.

—92,5; fižol bč. uzančni 130—140, bč. meš. 165—175; otrobi bč. pa. 100—105. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet: 154 vagonov.

Budimpešta. Tendence prijazna; ri mirna. Promet srednji. Pšenica marec 16,00—16,08, zaklj. 16,07—16,08, maj 16,21—16,27, zaklj. 16,26—16,28; ri marec 11,00—11,05, zaklj. 10,98—11,00, maj 11,32, zaklj. 11,30—11,32; koruza maj 12,80—12,88, zaklj. 12,87—12,88, julij 13,18, zaklj. 13,17—13,18, transat maj 10,20, zaklj. 10,20—10,25.

Dunajski prašičji sejem. (Poročilo tvrdke Edv. Saborsky et Co., Dunaj.) Danes je bilo pripeljanih 11.010 prašutarjev in 2641 šepharjev, iz Jugoslavije 2.238. Na kontumacijsnem trgu pa je bil 1 prašutar in 36 šepharjev. Cene: šepharji najboljši 1,58, I. 1,45—1,55, II. 1,43—1,46, kmečki 1,38—1,55, prašutarji 1,40—1,85. Cene za šepharje so narasle za 2—2 groše, za prašutarje pa za 10—15 grošev.

Natančnejša pojasnila daje pisarna dr. Frana Frana, advokata v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 4, kjer se sprejemajo ponudbe do dne 25. marca 1930.

Dr. Fran Fran, advokat v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 4/1 — kot upravnik konkurzne mase.

Ljudska knjižnica: Is zahodniška Jugoslav. knjigarnice v Ljubljani: 29 zvezek: Savinjak, IZPOLJ GOLICE, 30 Din, vez 42 Din, vez 30 zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAV, 28 Din, vez 40 Din, vez 31 zvezek: Conan Doyle, IZJUBIŠE SVEET (The Lost World), 28 Din, vez 40 Din, vez 32 zvezek: Remondet, ZAGORSKI ZVONCI, 28 Din, vez 40 Din, vez 33 zvezek: Bridges, NA POMOC, 30 Din, vez 42 Din, vez 34 zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din, vez 40 Din.

MALI OGLASI

Vaša drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 1-5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamke! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe iščejo

Ekonom

31 let star, absolvent višarske šole, z večletno izkušnjo v vseh panogah kmetijstva, želi primerno stalno službo. Ponudbe pod »Upravnik« na upravo.

Gospo in gospodinj

Vestne in poštene služkinje na razpolago! Pisarna Poselske zveze (Delavska zbornica I. nadstr.) ali pa Zavetišče za služkinje (Kotnikova ulica), Ljubljana.

Trgovski pomočnik

vojašine prost, išče službo kjerkoli. Veš željeznice, usnja in specerije. Ponudbe pod zn. »Dobra moč« na upravo.

Prodajalka

manufakture in specerije išče mesto kjerkoli. Ponudbe pod »Marjiva in poštena« na upravo.

Iščem službo

služe, skladiščnika ali kaj sličnega. Grem tudi k večjemu podjetju ali graščini kot kolar, sem zmožen vseh in boljših del. Naslov v upravi pod št. 2605.

Službodobe

Trgov. pomočnika

izurjenega, ali prodajalko za papirno, galanterijsko in knjigotratno stroko se sprejme. Ponudbe s prepišani sprici in sliko je poslati na upravo Slov. pod št. 2280.

Krojaški vajenec

se sprejme. Dunajska cesta št. 47, Pavel Vrtačnik. Priporoča se cenj. občinstvu za izdelavo civilnih in častniških oblek.

Oskrbnika

poročenega, išče upravo tenisa prostorov SK Ilirija. Reflektanti naj se zglase v soboto 14. marca ob 15 v klubski garderobi pod Cekinovim gradom.

Vajenca za trgovino

krepkega in zdravega, s primerno šolsko izobrazbo in dobrega računarja sprejme takoj Al. Lavrenčič, Cerknica.

Učence

ki ima veselje se izučiti v trgovini mešanega blaga, se sprejme takoj. Prednost ima pošten in priden, s vsaj 2 razr. meščanske šole ali 8. razr. ljudske šole. Ponudbe na upravo »Slov.« pod zn. »A. H. S. L.« št. 2569.

Pekov. pomočnika

mlajšega, kateri bi hotel v bližini nositi kruh — sprejemem. — Istotam se sprejme pekovski vajenec. Valentin Brežan, Dovje-Mojstrana.

Dekle

ubožnih staršev, pridno in pošteno, ki ima veselje do gostilne in zna pripraviti kuhati, se sprejme v gostilno na deželi. — Ponudbe s sliko in zahtevno plače na upravo pod zn. »Poštena« št. 2604.

Kuharica

dobra in zelo snažna, z znanjem nekoliko nemščine, se sprejme za trajno službo v veliki hiši v Splitu. Nastop takoj. Pismene ponudbe s fotografijo in sprici valja kakor tudi zahteva plače se poslati na Ing. Illich, Split.

Vrtnarski vajenec

se sprejme takoj s prosto hrano in stanovanjem. — Ponudbe na upravo pod »Vrtnarski vajenec« 2592.

Razpis

Občina Oplotnica, srez Konjice, razpisuje mesto kvalificirane babice. Pravilno kolkovane prošnje s priloge je vložiti pri podpisani občini do dne 28. marca 1931. — Občina Oplotnica, 6. marca 1931.

Pouk

Izprašan učitelj nemščine, akademik, da je pouk v nemščini, tudi osnovnošolski deci. — Naslov v upr. pod št. 2607.

Čamernikova

šolerska šola Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesionirana. Prospekt zastoj. Pišite ponj!

Krojači, šivilje,

nešiviljel Pričetek tečaja za zamudnike 16. marca. Krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19. — Kroji po meri.

Objave

Izjava

Podpisani obžalujem očitke, ki sem jih govoril 24. jan. t. l. v gostilni G. Petka v Trzinu o školu, sodavičarju iz Kamnika, ter se mu zahvaljujem, da je od tožbe odstopil. — Avgust Kirher.

Stanovanja

Opremljena soba

se takoj odda solidnemu gospodu. Ahaciljeva c. 9.

Krasen salon

solančen, prazen, oddam takoj po zmerni ceni. — Ljubljana, hotel »Tivoli«. Istotam na razpolago več raznih mesečnih sob. Cene ugodne.

Vnajem

Na Jesenicah

v sredini mesta se odda lepa velika soba, v neposredni bližini, kjer se bo gradila carinarica, pripravna za pisarno ali kaj sličnega. Naslov v upravi pod št. 2562.

Posrestva

Stavbne parcele

se prodajo ob prometni cesti, 5 minut od kolodvora. Zraven tudi voda in razsvetljava. — Poizve se pri Fr. Čamernik, Guncle, St. Vid nad Lj.

Nova hiša

tri sobe, kuhinja, vrt, pritlikline, poleg cerkve v mestu na Dolenjskem na prodaj. Pripravna je za obrtnika ali vpokojenca. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2530.

Kmetijski mlin

na tri tečaje, na stalni vodi, ob glavni cesti; zraven lepo stanovanje, gozd in vinograd, se prodaja vsled smrti za 65.000 Din. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2570.

Hiša

hlev, šupa, drvarnica, vrt, stavbna parcela se ugodno prodaja v Dravljah. — Vselitev takoj. Poizve se Jernejeva ulica 18, Ljubljana VII, Pirnat L.

Kupimo

Srebrne krone

staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Srečke, delnice,

obligacije

kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana - Selenburgova ulica 6, II. nadstr.

Razno

Ako želite kupiti

na obroke

obrnite se na

Kreditno zadrugo

detajltnih trgovcev

r. z. z. o. z. v Ljubljani.

Cigaletova ulica 1

(zraven sodnije).

Prodamo

Čebelarji!

Vse čebelarje potrebščine dobite najceneje pri Fr. Stupica, železnina — Ljubljana, Gosposvetska cesta 1.

Drva

odpadki od parketov oddaja v vsaki količini parna žaga Lavrenčič & Ko Ljubljana, Vošnjakova ul. 16, za gorenjskim kolodvorom.

Kolodv. restavracija

s tujskimi sobami in vsemi pritliklinami, v večjem industriji. kraj, napredaj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2583.

Puhasto perje

čisto čisto po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg, čisto belo gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg. Razpošiljam po poštne povzetke L. BROZOVIC — Zagreb, Ilica 82. Kemična čistilnica perja.

Pozor, mizarji!

Vsakovrsten smrekov, javorjev, bukov, hrastov in drug rezan les imam po ugodnih cenah vedno v zalogi.

Drva!

Lepa suha bukova drva (polena). Suha hrastova drva (krajniki in odpadki od parketa). Suha smrekova drva (krajniki in zamanje) nudim po nizki ceni v meterski dolžini ali na kratko razžagano. Dostavljeno na dom.

PAVEL BOZNAR, lesna trgovina, Polhov gradec.

Begonije

Gloksinije

Montbrecije

Iris

Amaryllis

Cana indica

Anemone

Tuberose

Dalije

dobite pri Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska

cesta 5. Gomolji so nam pravkar dospeli. Pridite, dokler imamo popolno

zalogo. Cenik brezplačno na zahtevo.

Gramofone

in plošče prodaja še po stari nizki ceni Radoslav Dolinar, Jesenice.

Krožno žago

(električni, vrtilni tok) prodamo proti plačilu v lesu. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2444.

Napredaj:

jermerice, vel. 1 do 2 m, vodne črpalke, vodni ventili, rezervariji, razne rabljene cevi, traverze in šamotna opeka. Informacije v bivši pivovarni, Laško.

Stabilni stroj 80 HP

se po zelo ugodni ceni prodaja. Informacije v bivši pivovarni, Laško.

Troje novih vrat

za trgovske lokale prodaja Karl Prelog, Ljubljana, Gosposka ulica 3.

Prodaj

gramofon s 30 ploščami, malo rabljene; glasovir-citre z notami; samokres (repetirko) 6.35; daljnogled v taški; 6 pletenih steklenic od 5 1/2 do 12 l. Vse v dobrem stanju. — Sp. Šiška št. 96, dvorišče, I. nadstr.

Knjige

družbe sv. Mohorja, Mladiko, Dom in Svet, razne narod. igrokaze, komične prizore itd. — Mužikalije: velikonočne pesmi, Marijine za maj in druge prazničke za cerkvene zборе, razne svetne pesmi za mešan in moški zbor, soli, note za klavir, razno — prodaj po nizki ceni. — St. Sloboda, Ljubljana, Friskovec 3.

Pisalni stroj

prav malo rabljen, se izredno poceni prodaja. Naslov v upravi pod 2615.

Jedilnica

obstoječa iz kredence, mize s stoli in omare za knjige, pripravna za župnišče ali slično, se prodaja kompletno za 3000 Din. Maribor, Meljska c. 29, pri skladiščniku.

Prodamo:

Globoko pod obratno vrednostjo prodamo: 1 kompl. hidraulično stiskalnico za izdelavo cementnih plošč; 1 ročni stroj za izdelovanje opeke; 1 stroj za prebijanje lukenj; 1 dvojni vrtilni stroj za transmis. pogon; 1 stroj za mletje barv; 1 stroj za krivljenje obrobov za kolesa; 1 stroj za razperanje tračnih žag; 1 stroj za krivljenje dimnih kolen; 2 elektr. varilna stroja »Peco« 110 V, 8/12 KW; 1 elektr. transformator 12 KW, 380 enot, 110.50 V, z vsem priborom; 1 generator za vrtilni tok 14 KW, 115 V, enofazni, s priborom; 1 elektromotor Genua, 4 1/2 KS, 110 V, 500—600 obratov; 1 elektr. regulator za priklapljanje; 1 namizni telefon. aparat; 1 kompl. hišna telefon. napeljava; 5 želez. jamskih vozličkov; 2 decimalni tehtnici za 500 in 2500 kg; 9 sodčkov putrihov 1/2 do 30 lit; 1 star osebni avto Daimler, kompl., demontiran; 1 par konjske prsne opreme brez vajet; 787 kg jelekne pločevine za izdelavo platišč za vozna kolesa; 1596 kg raznega jekla za vozne vzmeti; 1202 kg raznega ploščatega in štirioglatega železa. Razno okovje za kolarje, razne sedlarske potrebščine in orodje, različne osi, ležaji in jermerice za transmisije, razne štedilniške plošče in vratca, razne kemikalije za emaliranje pločevine in drugi razni material. Skladišče Slagrad d. d., Ljubljana VII, Goriška ulica 3.

Obrt

Izdelovanje

harmonijev, uglaševanje klavirjev in cerkvenih orgel izvršuje strokovno po nizki ceni Tramte Anton, Medvode.

Opozorjam

svoje cenj. odjemalce in cej. dame na moderniziranje klobukov po naj-novejših modelih. Oglejte izložbo na Dunajski cesti št. 9. — Štemberger - Reš.

Poniklanje

in prešanje (štancanje) kovinastih izdelkov po najnižjih cenah. T. Soklič, Maribor, Aleksandrova 43

Debele

luskinaste otrobe kupite najceneje pri tržki A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

Krušno

moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri A. & M. ZORMAN Ljubljana, Stari trg št. 32.

Telefon 2059

Premog

suha drva

Pogačnik, Bohoričeva

ulica 5

Modrocc

vrhne iz la alrika močno

blago Din 240 —

otomani Din 550 —

mreže - posteljne odeje -

žimo - cvilih najceneje

kupite pri

Rudolf Sever

Ljubljana, Marijin trg 2

za

la trb premog

suha drva

ali hoks

ključite tel 2056

oz. naročite v

Wolfovi i pri

Dom. Čebin

VLAHOV

OKREPLJUJUČI ŽELUDAČNI ELIXIR

ki krepi in zdravi želodec, je edino R. Vlahov odlikovan na vseh svetovnih izložbah. Ime Vlahov z našo etiketo je zaščiteno po vseh državah sveta. Čuvajte se ponarejanj! Zvoznica ustanovljena leta 1861.

HRIPPO INFLUENCO PREHLAD ALGA

odstrani čez noč

Masirajte nekoliko na večer z ALGO prsa, hrbet, roke in noge

Vstali boste BREZ VROČINE, SVEŽ in PREROJEN

ALGA se dobiva povsod 1 steklenica Din 10 Po pošti pošljete Laboratorij »ALGA« Sušak

4 stek. Din 77-, 8 stek. Din 131-, 14 stek. Din 205-, 25 stek. Din 320-

RAZPIS

Sreski cestni odbor Novo mesto razpisuje službo tajnika.

Pogoji za sprejem je najmanj izobrazba, ki se zahteva za uradniško službo III. kategorije po zakonu o civilnih državnih uradnikih (čl. 6, 7, 10). Lastnoročno pisane in s kolkom 5 Din opremljene prošnje ter s pravnimi in zadostno kolkovanimi prilogi (rojstni in krstni list, domovinski list, zadnje šolsko izpričevalo, dokazilo o dosluženju ali oprostitvi vojaške službe, zdravstveno izpričevalo, navstveno izpričevalo, potrdilo pristojnega oblastva, da ni bil prosilec obsojen zaradi kaznivega dejanja iz koristoljubja, eventualno službeno izpričevalo) je predložiti neposredno Sreskemu cestnemu odboru do 25. marca 1931.

Prosilci z znanjem stenografije in strojepisja imajo prednost.

Sreski cestni odbor Novo mesto.

Glasba Otomane

Philipsov jubilejni pianino

s 5 letno garancijo je najcenejši kvaliteten izdelek. Minka Modic, Ljubljana, Cojzova cesta 9.

Najcenejše in najboljše modroce, feder-mo droce, divane, fotelje in garniture Vam nudi

F. SAJOVIC, Ljubljana Stari trg 9

Vladimir Požar

šolski upravitelj

Pogreb bo v četrtek, dne 12. marca 1931 ob 10 dopoldne v Radečah.

Neumorne, nad vse vestnega in spoštovanega prosvetnega delavca priporočamo v blag spomin in pobožno molitev. Radeče, dne 10. marca 1931.

UČITELJSTVO IN KRAJEVNI ŠOLSKI ODBOR V RADEČAH.

Zahvala

Za premnoge izraze sožalja, ki smo jih prejeli, bodisi pismeno ali ustno ob priliki smrti našega iskreno ljubljenelega soproga, sina, brata itd., gospoda

Diego Imperiali

se tem potom najiskrenejše zahvaljujemo.

Posebno zahvalo izrekamo vlč. gosp. Molanu, župniku od Sv. Bolfenka, in domači duhovščini, g. ravnatelju Kosiju za lep poslovični govor ob grobu, vsem prijateljem in znancem, ki so prihiteli iz Ptuj, Ormoža in Čakovca. Zahvaljujemo se tudi društvu »Središka Prosveta« za spremstvo s praporom, središki godbi in cerkvenemu pevskemu zboru za žalostinke, gasilnemu društvu iz Obreža, vsem darovalcem vencem in cvetja ter končno vsem prijateljem in znancem od blizu in daleč, ki ste spremlili draga pokojnika na njegovi zadnji poti v prerani grob. Vsem skupaj: Bog povrni!

Grabe pri Središču, dne 9. marca 1931.

Zalujoči rodbina: Imperiali - Bratuša.

ROLETE

SPECIJALNA TVRKA

ROLET

ZAHTEVAJTE CENIK

VSEH VRST MEDOKENSKIH

ZAVES

BERNIK

LJUBLJANA-LINHARTOVA 16